

IRDO

MOZAIK

Prve slovenske družbeno odgovorne novice, št. 9/XV, november 2022

HORUS 2022: Znani so finalisti Slovenske nagrade za družbeno odgovornost Horus 2022

Predstavljamo vam
finaliste in strokovno
žirijo letošnje nagrade
Horus 2022!

---

str. 5

Družbena odgovornost: Danes, jutri?

Preberite poročilo z
dogodka, ki ga je
organizirala Razvojna
agencija Zgornje
Gorenjske na temo
družbene odgovornosti in
trajnostnega razvoja!

---

str. 9

Univerza v Mariboru je bila prepoznana kot trajnostna univerza

Predstavljamo vam
Univerzo v Mariboru,
ki je bila na lestvici QS
Sustainable
Universities uvrščena
na lestvici na mesta
med 401 in 450.

---

str.11

Bodite seznanjeni z informacijami o družbeni odgovornosti in tako prispevajte k trajnostnemu razvoju. Sodelujte z nami!

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti si prizadeva povezati ključne akterje na področju razvoja družbene odgovornosti (posameznike, podjetja, vlado, civilno družbo, mlade ...) in trajnostnega razvoja. Izvaja skupne aktivnosti in kampanje za osveščenost širše družbe o potrebah po in o pomenu družbene odgovornosti v Sloveniji in globalno.

S svojim delovanjem inštitut IRDO prispeva k prenosu in prilagajanju tujega znanja ter konceptov slovenskim razmeram in potrebam, hkrati pa omogoča izmenjavo slovenskega znanja in izkušenj s tujimi strokovnjaki, podjetji in organizacijami. IRDO je prostovoljska in raziskovalna organizacija ter organizacija v javnem interesu na področju dela z mladimi.

Vabimo vas, da postanete naši člani (če to še niste) in da namenite 1 % dohodnine v podporo našemu delu z mladimi v javnem interesu. Več: www.irdo.si. Srčna hvala.

Izdajatelj:

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti

Cesta 13. julija 65a, SI-1261 Ljubljana-Dobrunje

E-pošta: info@irdo.si // www.irdo.si

Telefon: + 386 (0)31 344 883

Spletna mesta: www.irdo.si, www.horus.si, www.model-m.si

Uredništvo:

Glavni urednik: zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej

Namestnica glavnega urednika: Nomi Hrast

Odgovorna urednica: mag. Anita Hrast

Novinarji: člani Inštituta IRDO, Monika Rajšp, Nomi Hrast, Simon Domajnko, Kaja Bračič in drugi mladi

Mentorstvo mladim: Barbara Bradač

Kontakt: novice@irdo.si

Naklada: elektronska oblika novic

Foto: IRDO in drugi avtorji

Fotografija na naslovnici: Gregor Salamon

Fotografija na zadnji strani: Gregor Salamon

V kontekstu družbene odgovornosti (zmanjšanje stroškov, onesnaževanja okolja) so novice v elektronski obliki. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Mnenja avtorjev niso tudi nujno mnenja uredništva. Besedila niso lektorirana in so v slovenskem in angleškem jeziku. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim dovoljenjem uredništva.

Revija IRDO Mozaik je v letu 2015 prerasla meje članstva, zato je namenjena članom inštituta IRDO, simpatizerjem, podpornim partnerjem, mladim ter poslovni in širši javnosti.

Vsebine

5

HORUS 2022

Znani so finalisti Slovenske nagrade za družbeno odgovornost Horus 2022!

9

Družbena odgovornost: danes, jutri?

11

Univerza v Mariboru

prepoznana kot trajnostna univerza na lestvici QS Sustainable Universities 2023

13

Pridružite se izobraževanju za pridobitev certifikata Strateg za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj pri IRDO

24

DOP v Sloveniji

Novice in vabila

60

CSR Europe

Novice

63

Razpisi, priložnosti, seminarji, konference

V skladu z odločbo št. 61510-6/20153 z dne 23.2.2016, ki jo je izdalo Ministrstvo RS za kulturo, je e-revija IRDO Mozaik, prve slovenske družbeno odgovorne novice, vpisana v razvid medijev pod zaporedno številko 2014.

Serijska publikacija z naslovom "IRDO Mozaik" ima dodeljeno mednarodno standardno serijsko številko ISSN 2712-5629.

HORUS 2022: ZNANI SO FINALISTI SLOVENSKE NAGRADE ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST HORUS

Prijave za Slovensko nagrado za družbeno odgovornost Horus 2022 so zaprte. Strokovna komisija je izbrala finaliste letošnje nagrade. V tokratni številki vam predstavljamo finaliste in vas vabimo, da se nam pridružite na slavnostni podelitvi Slovenske nagrade za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj Horus 2022! Več na strani 10.

POROČILO Družbena odgovornost: Danes, jutri?

Predstavljamo vam poročilo z dogodka Družbena odgovornost: Danes, jutri?, ki je potekal v organizaciji Razvojne agencije Zgornje Gorenjske. Več na strani 10.

POMEMBNO Univerza v Mariboru je bila prepoznana kot trajnostna univerza na lestvici QS Sustainable Universities 2023!

Predstavljamo vam Univerzo v Mariboru, ki je bila uvrščena na lestvico trajnostnih univerz, kjer je zasedla na lestvici mesto med 401 in 450, med 700 visokošolskimi institucijami po celem svetu. Iskrene čestitke!

Več si lahko preberete na strani 12.

Spoštovane članice in člani Inštituta IRDO!

»Izgubljam občutek za čudenje, za milostni dar čudenja. Kaj je namreč čudenje drugega kot mladost v nas, svežina našega dojetanja sveta, naša še neizgorela otroškost?«

(Alojz Rebula)

November je čas, ko se Zemlja odpravlja na zimsko spanje in svet ovije v snežno tančico.

Približuje se konec leta, ki je priložnost za refleksijo in za razmislek o naših dejanjih in načrtih. Predvsem pomembno je, da se zavedamo tistih, ki so potrebni naše pomoči. A vendar moramo skozi celotno leto biti sočutni in pomagati tistim, ki pomoč potrebujejo.

Naj bodo naša ravnanja odgovorna, naše presojanje kritično in delovanje spoštljivo. Do nas, ljudi, okolja in sveta.

Vabimo vas, da se udeležite številnih aktivnosti pri inštitutu IRDO ali drugje in da inštitutu IRDO namenite 1,0 % dohodnine, s katero boste podprli nadaljnji razvoj tega področja, zlasti pa naše delo z mladimi. Iskrena hvala za vašo podporo in pomoč.

Vabljeni k branju in k sodelovanju!

Uredništvo revije IRDO Mozaik

Draga Ivka, hvala za vse.

Dober, plemenit človek, ki je z nami živel,
nam ne more biti odvzet,
kajti v našem srcu je zapustil svetlo sled
svoje dobrote in plemenitosti.
(Thomas Carlyle)

Draga Ivka, od tam zgoraj dobro glej na nas.

Iskreno sožalje ob odhodu drage Ivke na drugo stran našega bivanja
izrekamo zasl. prof. ddr. Matjažu Muleju in njegovi celotni družini.

Sodelavci in člani Inštituta za razvoj družbene odgovornosti - IRDO

HORUS 2022

Znani so finalisti za HORUS 2022 - Slovensko nagrado in certifikat za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj

21. novembra zvečer je z ocenjevanjem zaključila skupina strokovnjakov 1. kroga ocenjevanja za HORUS 2022 - Slovensko nagrado in certifikat za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj. Za nagrado, priznanja in certifikate Horus 2022 se poteguje dvanajst vlog kandidatov - pravnih oseb in posameznikov in sredi novembra so prvi postali finalisti.

Glavni namen razpisa HORUS, ki ga organizira IRDO – inštitut za razvoj družbene odgovornosti v sodelovanju s podpornimi partnerji, je prepoznati in nagraditi celovite pristope pravnih oseb in posameznikov pri upravljanju svojih vplivov na okolje, družbo in gospodarstvo. Letošnja novost je možnost pridobitve certifikata, ki ga IRDO razvija v sodelovanju s podpornim partnerjem TÜV Avstrija.

Letos je tako razpis razdeljen v dva dela – v tekmovalni del za nagrade in priznanja ter v netekmovalni del za certifikate. Ocenjevanje od 12. novembra poteka v dveh krogih, za uvrstitev med finaliste morajo kandidati zbrati vsaj 51 % vseh možnih točk. Če jih ne zberejo, niso upravičeni do priznanja oz. nagrade, ne glede na število kandidatov v kategoriji.

Člani ocenjevalne komisije Horus 2022 so bili razdeljeni v več podskupin. Skupaj je vloge v prvem krogu ocenjevalo 12 strokovnjakov. Ocenjevanje komisije prvega kroga je potekalo od 12. do 21. novembra 2022, neodvisno (brez predhodnega vedenja ocenjevalcev o sestavi ocenjevalne komisije in rezultatih drugih ocenjevalcev). Delo ocenjevalne komisije drugega kroga ocenjevanja poteka od 21.11.2022 do 30.11.2022, prav tako neodvisno. Zmagovalce bodo določile ocene ocenjevalcev iz 2. kroga ocenjevanja. 21. novembra so znani finalisti, podelitev nagrad, priznanj in certifikatov Horus 2022 pa bo 16. decembra 2022 v Mariboru. Razpis za nagrado Horus je letos objavljen štirinajstič zapored.

Za nagrado za strateško celovitost podjetja se tako potegujeta finalista Nova KBM d. d. (velika podjetja) in Lumar IG d. o. o. (srednje velika podjetja). Za priznanje za projekt se potegujejo finalisti Insights d. o. o. (majhna podjetja), Javno podjetje Komunala Slovenj Gradec d. o. o. in Kulturno prireditveni center Narodni dom Maribor (obe srednje veliki neprofitni organizaciji). Med posamezniki se za priznanje Horus 2022 za posameznika kot finalisti potegujejo Urška Košica, Ladeja Godina Košir, Monika Holc Ivanič in Jurček Nowakk.

V netekmovalnem delu so prav tako vse vloge zbrale najmanj 51 % vseh možnih točk. Tako sta za certifikat za strateško celovitost pravne osebe v kategoriji majhnih neprofitnih organizacij kandidata Center za pomoč na domu Maribor ter Javni zavod za turizem, kulturo in šport Občine Ormož. Za certifikat za projekt pa je kandidat podjetje Insights d. o. o..

Horus 2022 nagrade, priznanja in certifikate za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj v Sloveniji od leta 2009 podeljuje IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti v sodelovanju s številnimi podpornimi partnerji. Društvo za odnose z javnostmi (PRSS), Britansko – slovenska gospodarska zbornica, CNVOS – Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, Društvo za marketing Slovenije, Društvo novinarjev Slovenije, Listina raznolikosti Slovenije, Slovensko združenje ZN za trajnostni razvoj, Slovensko združenje za kakovost in odličnost, Štajerska gospodarska zbornica, Združenje delodajalcev Slovenije, Združenje Manager in drugi. Projekt letos delno sofinancira Urad RS za mladino. Partner spremljanja objav v medijih je Press Clipping d.o.o.. Partner certificiranja je mednarodni certifikacijski organ TÜV Austria. Nagrado sofinancirajo prijavitelji ter Urad RS za mladino.

Finalisti Horus 2022 so:

Tekmovalni del

Nagrada za strateško celovitost podjetja:

- Nova KBM d.d. (velika podjetja)
- Lumar IG d.o.o. (srednje velika podjetja)

Priznanje za projekt:

- Insights d.o.o. (majhna podjetja),
- Javno podjetje Komunala Slovenj Gradec d.o.o. (srednje velika neprofitna organizacija),
- Kulturno-prireditveni center Narodni dom Maribor (srednje velika neprofitna organizacija)

Priznanje Horus 2022 za posameznike:

- Urška Košica,
- Ladeja Godina Košir,
- Monika Holc,
- Jurček Nowakk.

Netekmovalni del

Certifikat za strateško celovitost pravne osebe:

- Center za pomoč na domu Maribor (majhne neprofitne organizacije)
- Javni zavod za turizem, kulturo in šport Občine Ormož (majhne neprofitne organizacije)

Certifikat za projekt:

- Insights d.o.o.

"Če bi volitve kaj pomagale,
bi jih prepovedali."

Mark Twain

V tokratni številki IRDO Mozaika z vami delimo misli Marka Twaina. Bil je protiimperialist, pacifist, antirasist, podpiral pa je tudi emancipacijo. Bil je zelo spoštovan, prijateljeval je s predsedniki, umetniki, poslovneži in evropsko modro krvjo. Najbolj je bil spoštovan zaradi svoje nabrite satire.

Foto: Gregor Salamon

Vabimo vas na slavnostno podelitev HORUS 2022 - Slovenske nagrade in certifikata za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj, ter na mreženje IRDO članov in imetnikov IRDO certifikatov.

Srečanje bo v petek, 16. decembra 2022, ob 10. uri v prostorih MIC - Akademija kulinarike in turizma, Cafova ulica 7 v Mariboru.

Spoštovani,

pristrčno vas vabimo, da se udeležite slavnostne podelitve HORUS 2022 - Slovenske nagrade in certifikatov za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj, ki bo letos potekala v živo, in sicer v petek, 16. decembra 2022, od 10. do 12. ure.

Nagrade in priznanja bomo tokrat podelili štirinajstič, certifikate pa prvič. Podeljuje jih IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti v sodelovanju s številnimi podpornimi partnerji. Nagrado sofinancirajo prijavitelji in Urad RS za mladino.

Skupaj s podjetji, organizacijami in posamezniki, z vsemi podpornimi partnerji in člani ocenjevalne komisije HORUS želimo prispevati k trajnostnemu razvoju in k razvoju družbene odgovornosti v Sloveniji.

Vabimo vas, da se udeležite te slavnostne podelitve in da skupaj z nami podprete tovrsten razvoj tudi vi!

Srečanje bo priložnost za mreženje IRDO članov in imetnikov IRDO certifikatov Vodja in Strateg za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj (več kot 250 oseb).

V imenu organizatorjev in partnerjev pristrčno dobrodošli!

zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej,
častni predsednik Horus 2022

mag. Natalie Cvikl Postružnik,
predsednica Strokovno-organizacijskega odbora nagrade Horus 2022

mag. Anita Hrast,
direktorica inštituta IRDO

P.S. Na podelitev lahko povabite tudi druge. Vljudno prosimo za predhodno prijavo na dogodek (nagrada.horus@irdo.si), saj je število udeležencev omejeno. Hvala.

Družbena odgovornost: danes, jutri?

RAZVOJNA AGENCIJA ZGORNJE GORENJSKE

Vir fotografij in besedila: Jasmina Bagar, RAGOR

V Kolpernu na Jesenicah je potekal multiplikativni dogodek Družbena odgovornost: danes, jutri?, ki ga je organizirala Razvojna agencija Zgornje Gorenjske. Dogodek je bil posvečen predstavitvi projekta CSR in CLASS+ (Corporate Social Responsibility in Class+), ki je sofinanciran iz programa Erasmus+, ter informiranju udeležencev o pomembnosti zavedanja vsakega posameznika o družbeni odgovornosti.

Udeležence je na začetku dogodka pozdravila direktorica Razvojne agencije Zgornje Gorenjske, gospa Eva Štravs Podlogar in namenila nekaj vzpodbudnih besed mladim. Z obiskom na dogodku in pozdravnimi besedami nas je počastil tudi župan Občine Jesenice, gospod Blaž Račič in mlade opozoril na nekatere izzive trenutnega dogajanja doma in po svetu.

V nadaljevanju sta Ambrož Černe in Jasmina Bagar iz Razvojne agencije Zgornje Gorenjske predstavila sam projekt CSR in CLASS+ ter dosedanje rezultate projekta. Predstavljena je bila »Mednarodna analiza stanja CSR« in »Virtualna učna platforma« za dijake, ki je trenutno v zaključni fazi. Ravnateljica Ekonomske gimnazije in srednje šole Radovljica, gospa Ksenija Lipovšček pa je predstavila pomen sodelovanja šole, profesorjev in dijakov, v projektu in vključevanje tovrstnih načel v šolski sistem. Izpostavila je vse prednosti, ki jih družbena odgovornost prinaša tako za nas, kot za naše naslednike.

Direktorica inštituta IRDO, gospa Anita Hrast je nazorno predstavila začetke družbene odgovornosti podjetij v Sloveniji in nas skozi zgodovinski razvoj pripeljala do trenutnega stanja. Prav tako je poudarila, zakaj je družbena odgovornost pomembna tako za posameznika kot za celotno družbo ter izpostavila prednosti le-te.

Ob koncu dogodka smo na primeru dobre prakse družbeno odgovornega podjetja Domel iz Železnikov dobili realen vpogled v delovanje organizacije z načeli družbene odgovornosti, spoznali prednosti in tudi določene zahteve globalnih družb na imenovanem področju.

Po zaključku uradnega dela dogodka smo se še na kratko podružili, poklepetali in se posladkali ob pogostitvi, pripravljene s strani lokalne restavracije Kazina.

Več informacij o samem projektu najdete na spletni strani <https://csrinclass.com/>.

FOTOGRAFIJE Z DOGODKA

Univerza v Mariboru prepoznana kot trajnostna univerza na lestvici QS Sustainable Universities 2023

Univerza v Mariboru

Univerza v Mariboru je bila prepoznana kot trajnostna univerza na lestvici QS Sustainable Universities 2023. Na lestvici med 700 visokošolskimi institucijami je Univerza v Mariboru zasedla mesto med 401 in 450.

QS je letos prvič meril tudi trajnostni vidik. Prva izdaja lestvice vključuje 700 univerz in uporablja metodologijo, sestavljeno iz kazalnikov, namenjenih merjenju sposobnosti institucije, da se spopade z največjimi okoljskimi, družbenimi in upravljavskimi (ESG) izzivi na svetu.

Kazalniki so razdeljeni na ukrepe okoljske trajnosti – vključno s trajnostnimi institucijami, trajnostnim izobraževanjem in trajnostnimi raziskavami – in ukrepe družbenega vpliva, ki vključuje enakost, izmenjavo znanja, izobraževalni učinek, zaposljivost in priložnosti ter kakovost življenja.

Podrobnejše poročilo o uvrstitvi univerze si lahko preberete v tem [objavljenem dokumentu](#) in na [spletni strani](#).

Iskrene čestitke!

Opis lestvice QS Sustainable Universities:

QS is providing a framework to show how universities are taking action to tackle the world's greatest Environmental, Social and Governance (ESG) challenges through our new QS World University Rankings: Sustainability. At QS, they know that universities are uniquely placed to lead the world in accelerating the pace of environmental and social change. Through research, teaching and community engagement, universities have the expertise and opportunity to drive sustainable development forward.

To achieve this, they have engaged more than 40 world-leading experts across 20 countries on the QS Rankings Advisory Board. They've reached out to hundreds of representatives at universities across the globe and with their data partners at Elsevier, Yale University and the Academic Freedom Index.

There are two categories to the ranking: an Environmental Impact category, and a Social Impact category. Institutes can rank separately in each of these categories, in both of them, and overall.

Each Performance Lens is made up of separate indicators which are then aggregated to form a weight for each lens. The weights of each performance lens sum to 100 % for each category, and each category will in turn contribute 50 % towards the overall rank.

Methodology: Performance Lenses and Weightings

Social impact: employment and opportunities (20 %), equality (30 %), Life Quality (10 %), impact of education (20 %), knowledge exchange (20 %).

Environmental impact: sustainable education (40 %), sustainable institutions (35 %), sustainable reach (25 %).

"Če ne berete časopisov,
ste neobveščeni.
Če jih berete,
ste narobe obveščeni."

Mark Twain

Foto: Gregor Salamon

IRDO CERTIFIKAT STRATEG ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETJA

**7 MODULOV – ONLINE IZVEDBA – 6 UPORABNIH REZULTATOV ZA VAŠE
PODJETJE - MAJHNE SKUPINE – POUK NA PRAKTIČNEM DELU
(certifikat II. zahtevnostne stopnje)**

Najbolj iskani so Strategij/nje za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj. Postanite to v letu 2023 tudi vi! Vabimo vas, da pridobite certifikat II. zahtevnostne stopnje – Strateg/inja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj in se usposobite za strateško in razvojno trajnostno načrtovanje. Po usposabljanju boste lahko v vaši organizaciji ali podjetju družbeno odgovornost in trajnostni razvoj upravljali bolj celovito, strateško, participativno in inovativno ter tako izboljševali in utrjevali ugled vašega podjetja oz. organizacije.

Kdo vse potrebuje znanja in kompetence, ki jih ponuja certifikat II. stopnje – Strateg?

- zaposleni v organizacijah in podjetjih, ki ste vključeni v projektno skupino za pridobivanje certifikata Družbeno odgovoren delodajalec (DOD);
- strokovnjaki korporativnega komuniciranja, skladnosti in kadrovskega razvoja, ki želite vzpostaviti temelje trajnostnemu upravljanju v podjetju ali organizaciji;
- vodje projektih skupin in koordinatorji za trajnostno poročanje, ki želite vsebinsko izboljšati trajnostna poročila;
- komunikacijski eksperti, ki načrtujete CSR kampanje in/ali korporativna prostovoljstva in želite širiti svoja znanja;
- vsi navdušenci, ki načrtujete trajnostno upravljanje integrirati v samo poslovanje podjetja ali organizacije.

Prijave so že odprte za leto 2023! Vaš interes za sodelovanje nam sporočite na naslov: info@irdo.si. Hvala.

Predpogoj: pridobitev IRDO certifikata Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj (I. zahtevnostna stopnja) ali drugo ustrezno dokazilo o temeljnem znanju.

Po 7-modulskem usposabljanju in opravljenem izpitu boste:

- postali uspešen/a strateg/inja za trajnostni razvoj in družbeno odgovornost v vašem podjetju;
- imeli več koristnih vsebin za celostni, strateški razvoj DO in TR vašega podjetja;
- prejeli gradivo z usposabljanja v e-obliki, ki jih lahko uporabite za delo in interno izobraževanje vaših sodelavcev;
- prejeli Certifikat STRATEG/INJA za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj podjetja.

IZKORISTITE ČLANSTVO V IRDO

Kot člani inštituta IRDO lahko koristite še posebne ugodnosti, 20 % popust.... Postanite naši člani, če to še niste!

PRIJAVITE SE ŠE DANES!

Oglejte si vabilo s predstavitvijo programa usposabljanja in se prijavite s prijavnico. Več: www.irdo.si

KLJUČNE PREDNOSTI USPOSABLJANJA:

- Pridobili boste strokovno znanje in veščine, ki so ključne za celovito, razvojno naravnano strateško vodenje DO in TR področja v podjetju ali organizaciji;
- Napredovali boste od poročevalcev do strategov aktivnega upravljanja DO in TR področja znotraj vaše pravne osebe;
- Skozi usposabljanje se boste usposobili za trajnostno upravljanje - pasivni pristop boste zamenjali za aktivni pristop trajnostnega upravljanja;
- Primerjali boste delo v vaši organizaciji s praksami slovenskih in tujih podjetij;
- Opravili boste 6 praktičnih nalog, ki bodo koristile razvoju vašega podjetja oz. organizacije;
- Razvili boste vse ključne elemente strategije upravljanja DO in TR v vašem podjetju oz. organizaciji in izmenjali izkušnje na to temo s sodelujočimi na usposabljanju;
- Pridobili boste "vstopnico", da lahko kandidirate za naziv STRATEG/INJA LETA

Termini za leto 2023 so že obavljeni. Začnemo 13. januarja 2023, zato se prijavite čim prej.

Razpisani termini za zima 2023

MODULI USPOSABLJANJA	ZIMSKI termin
MODUL 1: ANALIZA IN POSTAVITEV TEMELJEV STRATEŠKEGA PRISTOPA K TRAJNOSTNEMU UPRAVLJANJU	13.1.2023
MODUL 2: AKTIVACIJA TRAJNOSTNEGA UPRAVLJANJA V PRAKSI	20.1.2023
MODUL 3: DOLOČANJE FOKUSA TRAJNOSTNEGA UPRAVLJANJA Z ORODJEM MATRIKE BISTVENOSTI	27.1.2023
MODUL 4: PARTICIPATIVNE PRAKSE V KOMUNIKACIJI Z DELEŽNIKI	10.2.2023
MODUL 5: MERJENJE DRUŽBENIH UČINKOV, ZUNANJA PRESOJA IN BENCHMARKING	17.2.2023
MODUL 6: GRI STANDARDI IN DRUGI POROČEVALSKI OKVIRJI ZA POROČANJE	24.2.2023
MODUL 7: ZAKLJUČNA KONFERENCA IN PODELITEV CERTIFIKATOV	10.3.2023

"Ne bojim se smrti.
Mrtev sem bil milijarde let,
preden sem se rodil,
in čutil nisem nobenih
neprijetnosti."

Mark Twain

Foto: Gregor Salamon

IRDO MOZAIK, Prve slovenske družbeno odgovorne novice,
št. 9/XV, november 2022, str. 15

Gregor Salamon

EU COMMISSION'S ADVISORY GROUP PUBLISHES THE FIRST SET OF SUSTAINABILITY REPORTING STANDARDS. NGOS WARN AGAINST REDUCTION IN AMBITION

Alliance for Corporate Transparency

Sustainability reporting experts and NGOs welcome the adoption of the EU sustainability reporting standards (ESRS) by EFRAG submitted in November 2022 to the European Commission. Whilst the ambition of the ESRS remains limited in several areas, they represent a major improvement for companies as well as for users of sustainability information and address the biggest problems in quality and reliability of corporate reporting.

The ESRS will provide a common European framework on corporate disclosure. They are indispensable to get relevant and reliable reporting on companies' climate transition plans and their alignment with the 1.5°C goal, the exposure of companies to sustainability-related financial risks, as well as to actual and potential severe impacts on people and the environment in the value chain, and companies' management of such impacts and risks, among others. This is essential to help investors, consumers, financial institutions and, in fact, society as a whole, to make the switch to a sustainable economy that operates within planetary boundaries.

Following the legal mandate provided by the EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), the EU must develop and adopt standards covering all sustainability areas, in line with the broader EU policy framework, including

sustainable finance legislation, EU Climate Law and the bloc's objectives and commitments on climate, nature and human rights. The EU standards are urgently needed to tackle major gaps [1] on the quality, consistency and comparability of corporate disclosures and provide a comprehensive picture of companies' management of their risks and impacts on people and planet.

The standards have been developed in an extensive and transparent multistakeholder process, and were approved without a dissent by EFRAG's Sustainability Reporting Board, which includes representatives of Accounting Standards Committee of Germany, the Autorité des Normes comptables of France, the Dutch Accounting Standards Board, Organismo Italiano di Contabilità (OIC), as well as European stakeholders including Accountancy Europe, European Issuers, EFAMA, European Banking Federation, and representatives of civil society and of the European Trade Union Confederation, among others.

Whilst we would appreciate a greater level of ambition on a number of sustainability issues, we welcome the following key aspects:

- In line with the CSRD mandate, the ESRS provide a common system for reporting on all ESG topics, making it easier for companies to understand

- which data is needed from them and how to approach sustainability matters in a holistic manner, and significantly reduce the risks of greenwashing.
  - EFRAG's proposal aligns with the draft international sustainability-related financial disclosure standards developed by the ISSB (building on the TCFD), both in terms of content and structure; it is highly aligned with the GRI, as regards impacts and indicators, and ensures disclosures needed by investors to inform their decisions (including EU Taxonomy-related information) as well as to meet their own transparency obligations under the Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR).
  - The ESRS adopted by EFRAG's multistakeholder board addressed the inputs and concerns emerging from the public consultation, resulting in standards that are manageable for preparers (i.e. reporting companies) and ensure focused and relevant disclosures for users. In the original exposure drafts of the standards, all disclosure requirements were considered material (and thus mandatory) for all companies, even though a burdensome possibility to rebut was granted (i.e. contest their materiality). This is now replaced by a much simpler and clearer system, that allows companies to determine and report only on their material issues, whilst clarifying a balanced set of simple mandatory disclosures indispensable to users of sustainability information. Studies commissioned by the EU Commission show the costs of standardising and mandating companies' sustainability reporting to be negligible
  - Disclosures that relate to Climate change mitigation and adaptation include scope 1-2-3 emissions and are always mandatory. This will allow reporting systems to capture the true carbon footprint of large parts of the economy. In transport, for example, scope 3 emissions represent more than 90 % of total emissions, and are rarely reported. It also excludes shady offsets, carbon credits and carbon removals from the corporation's climate targets.
  - Life cycle analysis is confirmed as the cornerstone in assessing environmental sustainability in the EU;
- With regards to the matters that must be protected from political pressure and further developed in sector-specific standards in future:
- Following the public consultation, the number of datapoints in the ESRS was reduced by approximately 50 %. Such a massive simplification, however, led to a reduction in the granularity of data and requirements for value chain disclosures. As proven by the Corporate Human Rights Benchmark in 2020, the most common types of allegations related to instances of forced labour, health and safety, and child labour occur in developing countries. The worst cases of environmental destruction also take place upstream in companies' value chain, such as deforestation, which the latest UN report on net-zero emphasises will have to end by 2025 if we are to reach net zero by 2050.

- The ESRS provide a helpful general framework for reporting on the identification and assessment of impacts and risks across the value chain, which is aligned with international standards. However, in terms of value chain metrics, the ESRS lay down specific sector-agnostic indicators only with respect to the companies' own activities and own workforce, with the sole exception of the climate standard, which requires disclosures of Scope 3 GHG emissions. The other environmental standards, as well as the social standards regarding workers in their value chain, communities and end users and consumers, do not prescribe any value chain indicators.
- The CSRD provides flexibility for companies' reporting of specific value chain data during the first 3 years. This addresses concerns that companies may otherwise have difficulty reporting on their value chains during the initial application of the reporting standards. The transition period removes any justification for further watering down these standards, which are essential to fully understand the performance, resilience and behaviour of companies operating in the EU. Indeed, under the existing legal mandate, the first set of standards applicable to companies across all sectors will be followed by the development of sector-specific standards, where more specific rules on critical value chain issues will have to be considered. This will be important to complete the standards so that they provide a useful tool to help meet sustainability goals.

The 5 (social) pillar is also incomplete when it comes to inclusion and diversity. The standards do not include yet any datapoint on ethnic diversity, thus failing to address the issue of systemic discrimination based on ethnicity or race.

The proposed ESRS lay down an urgently needed baseline for sustainability reporting which is aligned with international standards and addresses the most pressing conceptual and methodological challenges companies are facing. Therefore, we call for the adoption of the ESRS framework by the European Commission and endorsement by the EU Parliament and Member States. We warn against further cuts into the proposed standards, which would severely undermine its functionality and hinder EU's efforts to create a more sustainable and just economy.

[1] For example in the studies published by the Alliance for Corporate Transparency, 32 % of the analysed corporations in 2021 obliged to report under the Non-Financial Reporting Directive disclosed their full GHG emissions, 39 % reported their climate targets and 28 % claimed the targets to be science-based or aligned with the Paris Agreement goals. Another recent study from World Benchmarking Alliance shows that 37 % of leading financial institutions assessed have disclosed long-term net-zero targets. However, from these commitments, only 2 % have been translated into interim targets applied across the institution's financing activities, of which only 1 % are backed by scientific evidence.

Spoštovani člani!

Predstavite se v reviji **IRDO Mozaik**.

Pošljite nam vaše novice, predstavitve, mnenja, razmišljanja, intervjuje, primere dobrih praks, izdane publikacije, knjige...

na: novice@irdo.si

Veselimo se vaših prispevkov.

POSEBNA PRILOŽNOST:

**ČLANI LAHKO OGLAŠUJETE
BREZPLAČNO!**

**Ste se že vprašali, kaj nas čaka v bližnji
in kaj v daljni prihodnosti?**

Čas je, da vsi začnemo razmišljati in delovati družbeno odgovorno!
Zato sodeljte pri sestavljanju mozaika znanja o družbeni odgovornosti in
njemem vplivu na različna področja našega življenja, dela in okolja.

IRDO novosti

PRIDOBITE CERTIFIKAT v letu 2022 in 2023

VODJA ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJNOSTNI RAZVOJ

**CERTIFIKAT VODJA ZA
DRUŽBENO ODGOVORNOST IN
TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETJA**

Vabimo vas, da pridobite strukturiran vpogled v področje družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja, da boste to področje lažje vpeljali v svojo organizacijo.

Pridobite Certifikat Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj podjetja. Tega je od leta 2016 dalje pridobilo že več kot **250 managerjev**, strokovnjakov in mladih. Poglejte, kdo v Sloveniji ga že ima, pridružite se jim tudi vi! Trajnosten razvoj in družbena odgovornost sta postala glavna usmeritev svetovnih podjetij. Bodite na tekočem tudi vi.

Več: www.irdo.si. Prijave: info@irdo.si

- Potrebujete dodatno znanje, kako strateško vpeljati trajnostni razvoj in družbeno odgovornost v vašo organizacijo, podjetje?
- Želite pridobiti splošno razgledanost in osnovna znanja s tega področja?
- Želite organizirati projektno skupino in delo znotraj organizacije ter pridobiti nova znanja, spoznati aktualne trende?

Potem ste prava oseba za pridobitev IRDO certifikata Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj.

Dodaten termin v decembru 2022:
December: 12., 15., 19. in 22.12.2022

Aktualni termini v letu 2023 - ONLINE IZVEDBA:

MESEC	DATUMI	IZBOR URE	
LETO 2023	DNEVI	URA DOPOLDAN	URA ZVEČER
Februar	☐ 9., 13., 16. in 23. 2. 2023	☐ 9.00-11.00	☐ 19.00-21.00
April	☐ 6., 10., 13. in 20. 4. 2023	☐ 9.00-11.00	☐ 19.00-21.00
Maj	☐ 11., 15., 18. in 25. 5. 2023	☐ 9.00-11.00	☐ 19.00-21.00
September	☐ 14., 18., 21. in 28. 9. 2023	☐ 9.00-11.00	☐ 19.00-21.00
November	☐ 9., 13., 16. in 23. 11. 2023	☐ 9.00-11.00	☐ 19.00-21.00

FINALISATION OF EUROPEAN ESG REPORTING RULES: CSRD ADOPTED AND STANDARDS PUBLISHED

Frank Bold Advisory

The European Parliament has adopted the Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), which clarifies transparency obligations for large companies operating in the EU on their sustainability impacts, risks, and opportunities. Pursuant to the CSRD, companies across all sectors will report against the European Sustainability Reporting Standards, which were developed by the European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG), submitted to the European Commission and published on 22 November 2022.

The new rules and EU standards will tackle major problems on the quality, consistency and comparability of sustainability information disclosed by companies, as well as root out widespread greenwashing practices.

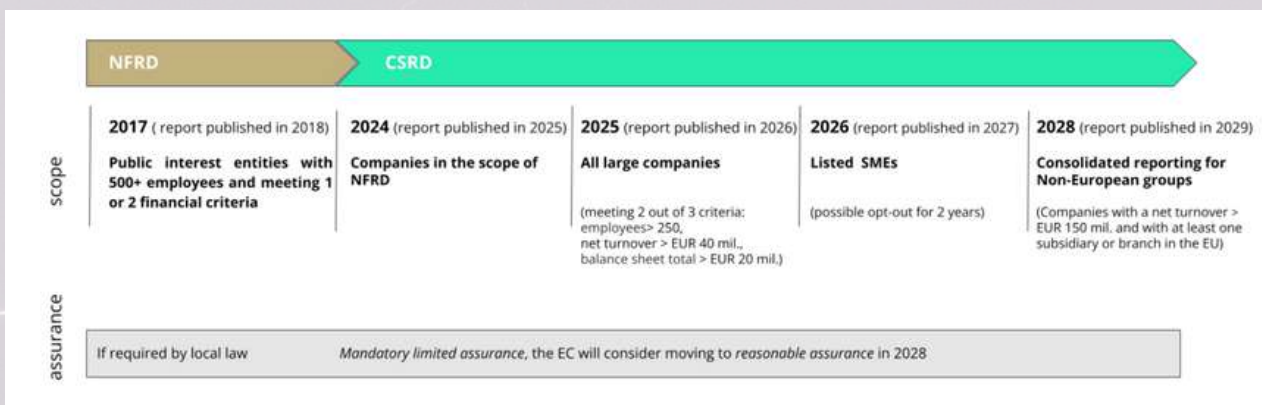
Once the legislation is published in the Official Journal of the EU, Member States have a maximum of 18 months to implement CSRD into national law.

The swift CSRD implementation is key for a successful transformation of the EU's economy. To direct finance flows toward sustainability, private investors, banks and public institutions need consistent and reliable ESG data from companies.

A company will report ESG information under the new standards if:

- A) it is traded on a stock exchange (excluding micro companies)
- B) it meets at least 2 of the 3 following criteria:
  - it has more than 250 employees
  - it has a net turnover of at least EUR 40 million
  - it has assets on its balance sheet exceeding EUR 20 million

When do reporting obligations come into force? The Directive is expected to enter into force in 2024, but some companies will be given extra time. The year 2024 is fully binding only for the largest EU companies, which have been required to report sustainability information under the previous NFRD legislation.

EFRAG approved EU sustainability reporting standards

All companies under the CSRD scope will report sustainability data according to European Sustainability Reporting Standards. They will direct businesses on key ESG data and reduce companies' administrative burden. Recently, the Board of the European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) approved cross-cutting reporting standards and submitted them to the European Commission.

Among other things, the standards require companies to report on their carbon footprint, analysis of climate transition risks, and the significant impacts on people and the environment in their supply chains.

The standards cover strategic cross-cutting ESG information and 10 thematic areas including climate, pollution, water resources, biodiversity, circular economy,

own workforce, workers in the value chain, communities & consumers, and business conduct. They also reflect a number of international initiatives, including TCFD, GRI, emerging international standards under IFRS, plus UN and OECD standards for sustainability due diligence.

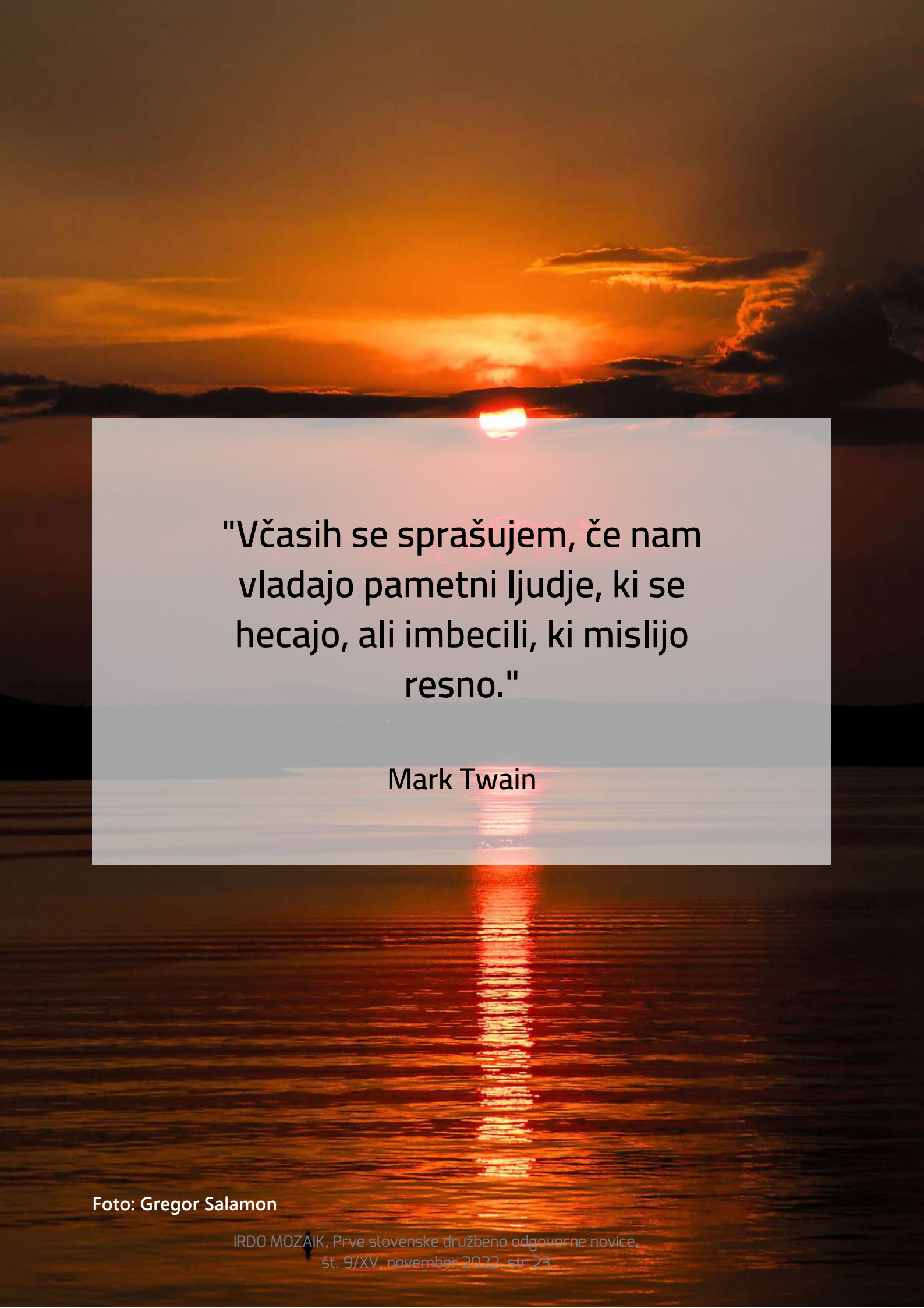
The European Commission is expected to adopt the standards in the first half of next year, while EFRAG is also starting work on follow-up standards for climate-risk sectors (energy, transport, agriculture, etc.) being the first in line.

The adoption of sectoral standards by the European Commission is expected in 2024. Filip Gregor, Head of the Responsible Companies Section at Frank Bold, participates in the standards' development as a civil society representative in the EFRAG's Sustainability Reporting Board.

EU Sustainability Reporting Standards

Cross-cutting standards	Environment	Social	Governance
General requirements	Climate change	Own workforce	Business conduct
General disclosures	Pollution	Workers in the value chain	
	Water and marine resources	Affected communities	
	Biodiversity and ecosystems	Consumers and end-users	
	Resource use and circular economy		

A photograph of a sunset over a body of water. The sun is low on the horizon, partially obscured by dark clouds. The sky is a mix of orange, yellow, and dark blue. The sun's reflection is visible on the water's surface, creating a vertical path of light. A white rectangular text box is centered over the image.

"Včasih se sprašujem, če nam
vladajo pametni ljudje, ki se
hecajo, ali imbecili, ki mislijo
resno."

Mark Twain

Foto: Gregor Salamon

DRUŽBENA ODGOVORNOST V SLOVENIJI IN PO SVETU

HIBRIDNI B2B POSLOVNI DOGODEK CHINA BRAND FAIR

Štajerska gospodarska zbornica

6. - 8. 12. 2022

Med 6. – 8. decembrom bo v Budimpešti potekal poslovni hibridni dogodek z imenom China Brand Fair 2022 (CBF).

V okviru sejemskega dogodka se bo na razstavnem prostoru s svojimi izdelki predstavilo okoli 80 kitajskih podjetij (opis prvih 63 potrjenih podjetij). Obiskovalci si bodo lahko kitajske izdelke ogledali »v živo« podrobnejše informacije pa bodo lahko pridobili preko spletnih B2B razgovorov, ali v okviru razgovorov s predstavniki organizatorjev poslovnega dogodka. Prisotnost evropskih sogovornikov na tem dogodku organizatorji »stimulirajo« tako, da vsakemu, ki opravi vsaj 6 primernih

B2B sestankov s kitajskimi sogovorniku povrnejo stroške v višini 250 € kot nadomestilo potovanja v Budimpešto.

Število razpoložljivih prostih mest za evropske udeležence je zaradi sofinanciranja številčno omejeno, prednost bodo imeli tisti kandidati, ki bodo pokazali resen interes za sestanke preko izpolnjene elektronske prijavnice.

Prijavljena podjetja bodo prejela informacijo o izbiri in podrobnejše informacije o samem dogodku po izboru med vsemi prijavljenimi (predvidoma do 25. novembra), zato pohitite z vašimi prijavi. Prijave so možne TUKAJ.

6 MEDALJ VREDNOSTI

Nastja Mulej

9- tedenska spletna delavnica

Najbolj interaktivna spletna delavnica, ki bo vašemu teamu pomagala do zmage!

Organizacije prepogosto ne morejo izraziti osnove za svoje odločitve. Posledično ljudje morda ne bodo opazili in razrešili sporov v vrednostih, ki negativno vplivajo na zaposlene, organizacijo, stranke, odnose v skupnosti in še več. Do zdaj ni bilo konkretnega načina za oceno vpliva odločitve na naše poskuse ustvarjanja in zaščite vrednosti.

Ko lahko zaposleni skenirajo, prepoznajo in dajo prednost vrednostim, postanejo ključni partnerji za rast vašega podjetja.

6 medalj vrednosti dr. Edwarda de Bono, zbranih v 9-tedenski spletni delavnici.

Več informacij na:

<https://www.nastjamulej.com/sest-medalj-vrednosti-o-delavnici/>

1. KONFERENCA TRAJNOSTNEGA MENEDŽMENTA - VSI SMO LAHKO NOSILCI SPREMEMB

CER Partnerstvo za trajnostno gospodarstvo

8. december, 10.00 - 16.00,
Kristalna palača LJ

Vsak ima svojo vlogo pri vključevanju trajnosti v organizacijo in v vsakodnevno odločanje. Kako lahko pomagamo spremeniti svoje organizacije od znotraj navzen, kje lahko začnemo?

Odkrili bodo kako izvajajo trajnostne strategije v svojih podjetjih in kako dosegajo pozitivne rezultate za podjetja, kupce, planet in družbo. Konferenca v ospredje postavlja predstavitev dobrih mednarodnih in domačih praks, izmenjavo mnenj ter odprt dialog o trajnostnem poslovanju in podnebnem ukrepanju.

Osrednji govorec konference je Jeremy Schwartz, bivši generalni direktor podjetij The Body Shop, Pandora, L'Oréal UK ter direktor marketinga v podjetju Coca Cola in supermarketih Sainsbury's.

Je vsestranski menedžer, ki sodeluje z upravami podjetij pri oblikovanju trajnostnih programov, ki podjetju prinašajo konkurenčno prednost.

Namen konference je vzpostaviti okolje za povezovanje vseh, ki so odgovorni za uvajanje trajnostnega poslovanja v podjetjih. Namenjena je vsem, ki si želijo nadgraditi znanje iz tega področja in vsem tistim, ki se vpeljevanja trajnosti v poslovanje šele lotevajo.

Več o programu in prijave: <http://cer-slo.si/trjanostni-menedzment.html>

The 7th International Scientific Conference: Strengthening resilience by the sustainable economy and business - towards the SDGs

Ekonomsko-poslovna fakulteta

15. - 19. maj 2023, Maribor

On 16 May 2023, the Faculty of Economics and Business of the University of Maribor will host the 7th International Scientific Conference as part of the 15th International Week, organized between the 15th and 19th May 2023.

The conference's theme, "Strengthening resilience by the sustainable economy and business - towards the SDGs," addresses the growing relevance and importance of implementing sustainability in economies and businesses toward achieving the Millennium Development Goals. The global health crisis, the war in Eastern Europe, and international geopolitical turmoil increase the importance of sustainability as a mechanism to strengthen the resilience of countries and organizations. These events are driving the transformation of business models, accelerating efforts to reduce harmful socio-economic trends, and increasing the global competitiveness of economies and businesses through implementing the concept of sustainability.

We cordially invite you to contribute with your research to new knowledge on the many areas of the conference theme. The deadline for abstract submission is 15 January 2023. There is no Conference fee.

All accepted papers will undergo a double-blind review process and will be published in a Conference Proceedings with ISSN, issued by the University of Maribor Press

(<https://press.um.si/index.php/ump>).

The authors of selected conference papers will have opportunity to publish extended versions of their papers in

- Journal of Contemporary Issues in Economics and Business Naše gospodarstvo/Our Economy, published by Sciendo and Faculty of Economics and Business of the University of Maribor and indexed in EconLit, Erih Plus, DOAJ, EBSCO, ProQuest and numerous other bibliographic databases or
- Kybernetes, published by Emerald and indexed in SCI, SSCI, Scopus and numerous other bibliographic databases.

For more information about the conference, please visit <https://www.iwac-feb.eu/>. The International Week and International conference registration deadline is 15 April 2023.

Please be so kind and share this information with your colleagues who might be interested in participating.

We look forward to welcoming you at the Conference 2023 in Maribor!

ROKOVNIK ČLANOV INSIGHTS D.O.O.

Insights d.o.o.

Je družinski projekt - ustvarile so ga prokuristka Natalie s hčerama Danajo in Gajo Pikapolonico ...zato so ga še toliko bolj veseli (vse/vsi, ki ste kdaj kaj ustvarjal/ s svojimi otroki, me razumete) in je 4E: energijsko, estetsko, entuziastično in empatično podprt. Več o njem najdete na <https://coachingtosuccess.si/izdelek/rokovnik-2023/>

Rokovnik 2023 Uvidi modrosti – rokovnik, ki z radovednim veseljem pomaga do srčnega življenja je unikatni izdelek, ki vključuje ideje in predloge za vaše boljše življenje in osebno rast. Prav je, da začnete načrtovati tudi čas in prijetne stvari zase <3.

Oblikovala ga je Gaja Pikapolonica Cvikl Postružnik, pretanjena mlada oblikovalka. Za celoten rokovnik smo izbrali barvo, ki po vedenju fraktalnega risanja najbolje podpira vse nas, ki živimo v Sloveniji – nežno roza barvo. Kombinirali smo jo z nežno zlato in svetlo rjavo, ki še dodatno podpre naša prizadevanja. Gaja Pikapolonica je za vsak mesec izbrala barvo, ki podpira lastno energijo tega meseca. Pri tem smo se naslonili na Steinerjevo filozofijo (poznate jo verjetno pod waldorsfki pristop k življenju). Že v času nastanka smo ga podprli z energijo reiki in z energijo run obilja, zdravja in sreče.

Danaja Postružnik, bakalavrea psihoterapije Siegmund Freud univerze na Dunaju, ki dela magisterij in specializacijo iz jungovske psihoterapije, je skrbno pregledala celotni spletni portal Navdihni me in izbrala citate, ki najbolje podpirajo vsak posamezni mesec: skozi svoje sporočilo, z energijo, podporo in navdihom. Za vas smo v rokovnik vključili kar 30 citatov ljudi, ki so nas s svojimi zgodbami spremljali na portalu in v reviji Navdihni me. Verjamemo, da vas bodo v trenutkih, ko se ne počutimo "zmagovalno" (kaj je že to?) in ki jih vsi doživljamo, dvignili, vam dali moč in pogum.

Veliko časa smo posvetili zasnovi in elementom rokovnika.

Dodali smo 23 coaching orodij (ker je prav leto 2023), s katerimi bomo odstirali različne možnosti preoblikovanja navad, vzorcev, postavljanja ciljev, izražanja hvaležnosti ... Ob tem pa bomo vsem naročnicam in naročnikom omogočili brezplačen dostop do e učilnice, kjer bomo vsak mesec objavili posnetek mag. Natalie Cvikl Postružnik, certificiranje coachinje, train the trainer, strateginje DOTR, višje predavateljice ... – da vas podpremo pri vaših prizadevanjih in z ljubečo skrbjo pomagamo tam, kjer se morebiti zatakne. Vsak mesec začnemo z mesečnim pregledom in prostorom za lastne zapiske – naj nas pospremi v nova doživetja, doživljanja in občutenja.

154 strani na 100g brezlesnem papirju je lično povezanih s špiralo in trdnimi platnicami. Vsak teden se razteza čez dve strani. Dnevi, tedni, okvirčki v rokovniku so oblikovani tako, da omogočajo dovolj prostora za zapis vseh sestankov, srečanj in drugih obveznosti; rokovnik pa vključuje dovolj širine, da lahko vanj vnesemo lastne misli, doživetja in občutenja. Seveda ima vsak teden mesečni koledarček in zapisano številko tedna. Dodali smo slovenske praznike in jih na koledarju tudi označili. Ob koncu leta se bomo zazrli še v leto 2024 ... in krog bo sklenjen.

Velikost: 16×23 cm (centimer smo dodali a5 velikosti – gre lepo v torbico in je še vedno dovolj prostoren).

Še en bonus: ko kupite 5 rokovnikov, vam 6 podarimo brezplačno.

In@sights

Prilagamo še nekaj fotografij rokavnika:

JULIJ 2023

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

MOJE PRIORITETE

---

zapiski

Strah je nujna sestavina življenja, kot tudi bolečina. Zaupanje v Življenje je tisto, ki spreminja naš strah v POT, ki vodi v bolj pristno življenje. Strah nas velikokrat privede do dosežka, saj nam odpre oči in ušesa, zato je kot neka začimba, ki življenju šele podeli okus.

Nina Skok, Navdihni me

In@sights NAVDIHNI.ME

SIMPOZIJ: PRILOŽNOSTI IN AKTUALNI IZZIVI E-IZOBRAŽEVANJA V VISOKEM ŠOLSTVU

DOBA fakulteta

7. 12. 2022, 13.00

E-izobraževanje vse od pojava interneta in z razvojem IKT tehnologij udejanja in ponuja raznovrstne izvedbene različice, od delno tehnološko podprtega izobraževanja, kombiniranega izobraževanja, hibridnega izobraževanja pa do celostnega (online) e-izobraževanja. V zadnjih letih je na tem področje opazen znatni razmah, v praksi se implementirajo raznolike prakse, pedagoški modeli, uporabljamo različne IKT tehnologije in orodja.

Simpozij je strokovni prispevek k aktualni razpravi o spremembah in razvoju različnih pojavnih oblik e-izobraževanja v visokem šolstvu v Sloveniji. Pričeli ga bomo z uvodno predstavitevijo aktualnih trendov v e-izobraževanju in njihovim potencialnim ter dejanskim vplivom na spreminjanje učenja in poučevanja. Z različnimi strokovnjaki bomo razpravljali o praksah e-izobraževanja, o lekcijah, ki smo jih že usvojili in pomembno prispevajo k dvigu kakovosti visokošolskega izobraževanja. Izpostavili bomo izzive, s katerimi se soočamo z vidika nacionalnih usmeritev in spremljanja kakovosti, menedžmenta e-izobraževanja na posameznih institucijah, krepitve kompetenc učiteljev in drugih deležnikov v študijskem procesu ter spremenjenih potreb in pričakovanj študentov, ki pomembno vplivajo na razmisleke o odprtosti, dostopnosti in fleksibilnosti visokošolskega izobraževanja.

PROGRAM SIMPOZIJA

13.00 – 13.30 Plenarno predavanje: Future skills and the future of education

- dr. Ulf-Daniel Ehlers, Baden-Württemberg Cooperative State University Karlsruhe, European Distance and E-Learning Network (EDEN)

13.30 – 15.30 Razprava: Priložnosti in aktualni izzivi e-izobraževanja v visokem šolstvu

- dr. Igor Pesek, Služba za digitalizacijo izobraževanja, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
- Klemen Šubic, Sektor za kakovost in mednarodno sodelovanje, NAKVIS
- dr. Viktorija Florjančič, Katedra za poslovno informatiko, Fakulteta za management UP
- dr. Damijan Štefanc, Oddelek za pedagogiko in andragogiko, Filozofska fakulteta UL
- Jasna Dominko Baloh, DOBA Fakulteta

Simpozij bo povezovala in moderirala dr. Mateja Brejc, DOBA Fakulteta. Plenarno predavanje bo v angleškem jeziku, razprava pa v slovenskem jeziku.

Več informacij najdete [TUKAJ](#).

4 SREČANJA ZA KREPITEV KOMPETENC S PODROČJA DRUŽBENIH INOVACIJ

Center Noordung

November 2022 - januar 2023

V sklopu projekta SEED, katerega cilj je zasnovati kompetenčni center za družbene inovacije, bomo Slovenski partnerji pod vodstvom Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo vzpostavili nadgrajeno različico laboratorija za družbene inovacije za namen izmenjave znanja in ustvarjanja priložnosti za sodelovanje med podjetji, izobraževalnimi institucijami in javnim sektorjem. V sklopu aktivnosti bodo akterji lokalnega ekosistema lahko okrepili digitalne spretnosti, kreativnost in sposobnost skupnega reševanja družbenih izzivov.

Projekt vključuje oblikovanje in izvajanje programa krepitve znanja in kompetenc za vključevanje družbenih inovacij v vsaki državi konzorcija.

Program bo vključeval akterje družbenih inovacij in jih podpiral pri spodbujanju in izvajanju intervencij na področju družbenih inovacij, vključno z boljšo in učinkovitejšo uporabo sredstev ESS. Podprl naj bi oblikovalce politik, zlasti organe upravljanja ESS in druge javne institucije pri oblikovanju politik za spodbujanje in vključevanje družbenih inovacij. Vsem partnerjem in ključnim akterjem bo na voljo za podporo pri uporabi SEED orodij za skupno učenje in izmenjavo praks.

Program zajema ključne teme povezane z družbenimi inovacijami, predstavljal bo dobre prakse in orodja, ki lahko podprejo oblikovanje, izvajanje in razširjanje dobrih praks, projektov in rešitev, ki spreminjajo družbo na bolje.

Več o mednarodnih delavnicah in prijavi: Capacity building – Seed (seedeuproject.eu)

Slovenski partnerji SEED konzorcija pa bomo organizirali štiri srečanja za krepitev kompetenc na štirih različnih lokacijah po Sloveniji, da bi dosegli najpomembnejše ciljne skupine in deležnike. Vsako srečanje bo trajalo tri do štiri ure. Izbrane lokacije so regionalna središča, coworking prostori ali podjetniški inkubatorji.

Glavni cilji nacionalnega programa za krepitev kompetenc so:

- razširiti znanje in ozaveščenost o družbenih inovacijah v Sloveniji
- razširiti orodja in vsebine projekta SEED
- predstaviti in pridobiti komentarje in predloge o izvajanju pilotnega projekta (Digital SI lab)
- vključiti nacionalne deležnike k prispevanju vsebin in izgradnji slovenskega kompetenčnega centra za družbene inovacije

Na štirih srečanjih želijo razširiti ideje in rezultate projekta ter predstaviti zamisli nacionalnega pilota. Cilj je, da bi to priložnost izkoristili za začetek pridobivanja idej in povratnih informacij o zasnovi ideje kompetenčnega centra. S strani nacionalnih akterjev želijo prejeti povratne informacije o potrebah in pričakovanjih, ciljih in vizijah deležnikov, ki oblikujejo ekosistem socialne ekonomije in družbenih inovacij v Sloveniji.

Več informacij lahko pridobite [TUKAJ](#).

SLAVNOSTNI DOGODEK PODPISOVANJA LISTINE RAZNOLIKOSTI SLOVENIJA

Listina raznolikosti Slovenije

9. 12. 2022, 9.30

Listina raznolikosti Slovenija ob praznovanju mednarodnega dneva človekovih pravic, pod častnim pokroviteljstvom predsednice Državnega zbora Republike Slovenije, mag. Urške Klakočar Zupančič,

9.12.2022, vljudno vabi na slavnostni dogodek podpisovanja Listine raznolikosti Slovenija.

Na kar dveh okroglih mizah bodo gosti odgovarjali na vprašanja kako braniti vrednote raznolikosti, enakosti in vključenosti v času populizma, bega, vojn in kriz?

Kako lahko zgradimo mostove in prepričamo tiste, ki dvomijo oz. ljudi, ki se čutijo nepovezane? Zlasti v trenutnih globalnih razmerah raznolikost ni »dekadentna«, temveč je, z modrim upravljanjem, ključ do uspeha v poslu in družbi ter pot k trajnemu miru.

Kakšno je trenutno stanje in pogled v prihodnost: Kako lahko managerji premagajo nove izzive v prihodnosti?

Dogodek se bo odvil v Kristalni palači v Ljubljani, 9.12.2022, s pričetkom ob 09:30- 14:30

Prijavnico, program in ostale informacije najdete na: Slavnostni podpisni dogodek – Listina raznolikosti

Vljudno vabljeni, da tudi vi podpišete Listino raznolikosti Slovenije in se pridružite slovenskim organizacijam, ki se zavzemajo za vrednote raznolikosti, vključenosti in enakosti. Če jo želite podpisati, nam to sporočite preko izpolnitve spletnega podpisa Listine raznolikosti tu: Želim podpisati – Listina raznolikosti.

ROK ZA PRIJAVO NA DOGODEK JE 6.12.2022

Listina raznolikosti Slovenija

DIGITAL ENERGY SUMMIT

Prosperia

7. in 8. 12. 2022, Ljubljana

Bliža se konec leta, ko se vsaj malo zazremo nazaj (kaj se je zgodilo, kaj smo dosegli) pa tudi naprej (kaj nas čaka in kako bomo na to odreagirali). Trenutno trajajoča energetska kriza zagotovo predstavlja velik zalogaj v prihajajočem letu, nanjo pa smo lahko še bolje pripravljeni. Zato je naša vizija ta, da na regijskem dogodku vodilnih strokovnjakov iz področja energetike in digitalizacije, konkretno in odkrito spregovorimo o naprednih tehnoloških rešitvah in novih poslovnih modelih, ki omogočajo integracijo zelenih rešitev in pospešeni razvoj, o združevanju digitalnega z energetskim in preprečevanju resničnih nevarnosti, ki jih prinašata kriza in uporaba novih tehnologij.

Vabimo vas na premierni evropski regionalni dogodek Digital Energy Summit, ki bo gostil eminentne goste iz Evrope in uveljavljene strokovnjake.

Ker je do najpomembnejšega dogodka leta 2022 samo še teden dni, si čim prej zagotovite svojo vstopnico! Te so omejene, zato s prijavo ne odlašajte.

DIGITAL ENERGY SUMMIT '22

Facing energy crisis in Europe: Why digitalisation is a game changer

7. in 8. december 2022, Ljubljana (Domus Medica), hibridna izvedba (v živo ali po spletu)

Udeležba na dogodku je nujna za tiste:

- ki se zavedajo, da podatki predstavljajo novo 'olje' in, da je optimizacija nenadomestljiva v energetske sektorju
- ki razumejo, da je digitalizacija naslednja velika stvar, ki se ji ne moreš izogniti
- ki iščejo nove načine, poti in možnosti preko digitalnih rešitev, za reševanje (pre)kompleksnosti v energetske sektorju
- ki se želijo povezati z najpomembnejšimi deležniki tega sektorja
- ki se želijo pripraviti na izzive, trende in nevarnosti v letu 2023.

Oglejte si [program](#) in vse [govorce](#). Z vami bo več kot 20 mednarodnih govorcev, seznanili se boste z vsaj 8 aktualnimi primeri iz prakse ter se pridružili razpravi 2 omizij.

V teh nepredvidljivih okoliščinah je toliko bolj pomembno, da se pravočasno seznanite z novostmi: kako digitalni prehod bistveno spreminja vaše poslovne modele upravljanja z energijo in poslovanje. Podjetja, ki se digitalno ne bodo pravočasno transformirala, v zeleni energetski prihodnosti, ne bodo mogla preživeti.

Oglejte si več o [Digital Energy Summit '22](#) na spletni strani.

[Prijavite se zdaj.](#)

POZIV ZA PROSTOVOLJKE IN PROSTOVOLJCE FESTIVALA VILINSKO MESTO 2022

Zavod MARS

2. - 28. december 2022

Vilinsko mesto je decembrski festival čarobnih dogodivščin na ulicah, dvoriščih in trgih Maribora, ki letos poteka med 2. in 28. decembrom 2022. Glavno srečevališče vseh bo v VILINSKEM DVORU (Vetrinjski dvor, Vetrinjska ulica 30).

Pri izvedbi festivalskih aktivnosti so vsako leto v veliko pomoč posamezniki, ki se vključujejo s prostovoljskim delom in na tak način prispevajo k skupnosti, obenem pa krepijo tudi svoj osebni in profesionalni razvoj. Podpore prostovoljcev bodo veseli predvsem na raznolikih ustvarjalnih delavnicah za otroke in družine v Vilinskem dvoru in pri izvedbi dogajanja na Vilinskem odru (skrb nastopajoče, informiranje obiskovalcev ...). Večina aktivnosti bo potekala od četrтка do sobote, vsak teden do konca leta, ter med 26. in 28. decembrom.

Prostovoljstvo na festivalu poteka pod okriljem Zavoda MARS Maribor. Pred pričetkom festivala bodo sklenili dogovor o prostovoljskem delu, po zaključku pa boste prejeli potrdilo o prostovoljskem delu, kar je za mnoge odlična delovna referenca. Potnih stroškov žal, ne bodo mogli povrniti, prav tako boste morali sami poskrbeti za prenočišče, če ste od drugod. Pogoji za opravljanje prostovoljskega dela na festivalu je starost vsaj 15 let.

Pridružite se lahko čez cel december, kar sporočite koordinatorici prostovoljk in prostovoljcev, Tanji Veber, na 031 257 508 ali tanja.veber@gmail.com. Prav tako so na voljo za vsa dodatna vprašanja in informacije.

CONFERENCE "HUMAN RIGHTS IN THE MODERN ORGANISATION AND SOCIETY"

Fakulteta za organizacijske študije v Novem mestu

30. novembra 2022 je potekala konferenca "Human Rights in the Modern Organisation and Society".

Oglejte si prispevke v zborniku konference: <https://www.fos-unm.si/si/dejavnosti/social/objave/>

PATAGÔNIA NEEDS YOU TO FIGHT FOR CLIMATE JUSTICE

350

The new report shows Argentina is home to a deadly “carbon bomb” - because of the gas reserves in Vaca Muerta, an area rich in shale oil and gas deposit located in Patagonia. Fossil fuel companies have been fracking in the region and polluting our planet. If they exploit all the shale gas reserves in the region, it could take over 11% of the carbon budget our planet has left to stay below 1.5 degrees of warming. But it gets worse. The Argentine government is spending billions of dollars subsidizing US and European fossil fuel companies trying to get this gas out of the ground through fracking.

Billions of dollars that could have been spent on creating better jobs and building a green economy, are wasted on the fossil fuels industry so they can make record profit. But it gets worse. The Argentine government is spending billions of dollars subsidizing US and European fossil fuel companies trying to get this gas out of the ground through fracking.

Billions of dollars that could have been spent on creating better jobs and building a green economy, are wasted on the fossil fuels industry so they can make record profit. The fossil fuels industry already took billions of dollars from Argentina, and left climate disasters such as oil spills and air pollution behind for Argentina to fix. The cost of Vaca Muerta, including paying for climate disaster and climate-related health care costs, could represent 13 times the size of Argentina’s national debt. Argentina is paying fossil fuel companies to frack on their land. Local communities living near the shale basin are reporting constant earthquakes, pollution in the air and water, and record drought. We need you to stand in solidarity with communities in Argentina. Argentina deserves a future without fossil fuels, and a just transition to ensure everyone is taken care of.

BEE-KILLERS

The evidence is clear: neonics and other poisonous pesticides kill bees. That’s why they’re banned in Europe. Yet European companies like BASF and Bayer-Monsanto are still producing these pesticides and shipping them to places in Africa and South America – making millions in profit. But now a movement is underway to stamp out these deadly export loopholes. Already France has outlawed the export and transport of banned pesticides.

We need to make sure the EU Commission follows suit and outlaws the export of those pesticides for all European companies. But it won’t act unless it hears from people like you.

Will you call on the European Commission to ban the export of dangerous chemicals already banned in Europe?

Sign the petition [HERE](#).

"Niso vedeli, da je nemogoče,
zato so pač to izvedli. "

Mark Twain

Foto: Gregor Salamon

IRDO MOZAIK, Prve slovenske družbeno odgovorne novice,
št. 9/XV, november 2022, str. 36

Novo priznanje uspešnemu delu DOBA fakultete

DOBA fakulteta

Na delovnem obisku na Gospodarski Zbornici Slovenije je novembra 2022 direktorica DOBA Fakultete, Jasna Dominko Baloh, prejela priznanje za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke. Priznanje ji je podelil direktor GZS-ja Aleš Cantarutti.

Nagrada GZS pomeni posebno priznanje, da naš trud ni neopažen. Je potrditev našega skupnega znanja, nenehnega učenja, skupne vizije in odgovornosti. Tudi v prihodnje bomo bogatili naš prostor z novimi znanji in inovativnimi oblikami izobraževanja.

Ob vrsti nagrad, ki jih je direktorica Jasna Dominko Baloh prejela v preteklih letih, naj posebej izpostavimo, da je leta 2000 prejela najvišje državno priznanje RS na področju šolstva v Sloveniji za posebno uspešno vzgojno-izobraževalno, inovacijsko in organizacijsko delo na področju izobraževanja odraslih.

BIG WIN FOR CLIMATE ACTION

WeMove Europe

This was a win they told us wasn't possible. But we never doubted the power we have together. Now, this is one huge win for people and the planet.

EU leaders didn't seem to be listening and kept supporting a toxic treaty that meant our governments could be sued for billions whenever they took ambitious climate action.

We knew that our planet needed us to keep going, so we did! This is what we did together:

First we warned the EU Commission that the toxic treaty was a relic. A fossil left over from a climate change denying era that should be relegated to the history books.

Then, when we realised the talks by EU leaders were not heading in the right direction, we teamed up to take action. Together with Extinction Rebellion we staged a massive climate crime scene right outside of their meeting. Leaders were forced to walk through the terrible reality they were helping to create.

Next climate activist Greta Thunberg joined our fight - we spread her message in our tens of thousands. Building the public outcry needed to power our movement for change. Together we continued demanding that our leaders stop protecting big polluters.

Finally turning the wind in our favour!

Our actions were starting to reach EU leaders when Poland and Spain announced they would be taking power back from dirty energy companies and ditching the toxic treaty. It sent shockwaves across the EU. Soon they were not alone. The Netherlands, France, Slovenia, Germany and Luxembourg also joined the party!

But we did not stop there. We urged our ministers to vote against the treaty, challenging them to put their words into action. So that the entire EU could be free to take ambitious climate action.

And guess what... we won the vote! This is a major blow to all those who continue championing the toxic treaty and a strong message that Europeans want a bold sustainable future.

We kept going with this fight because that's what we do. This community exists to take on the tough fights, on issues that often get sidelined. By coming together we keep the pressure up time and time again, even when an issue drops out of the headlines.

This community made each step happen. Help celebrate this moment and share this big win!

Rachel (Amsterdam), Tom (Brussels), David (London) and the WeMove Europe team

Predstavitev Trajnostnega poročila STO na izobraževanju 'Trajnostno poročanje po standardih GRI'

Slovenska turistična organizacija

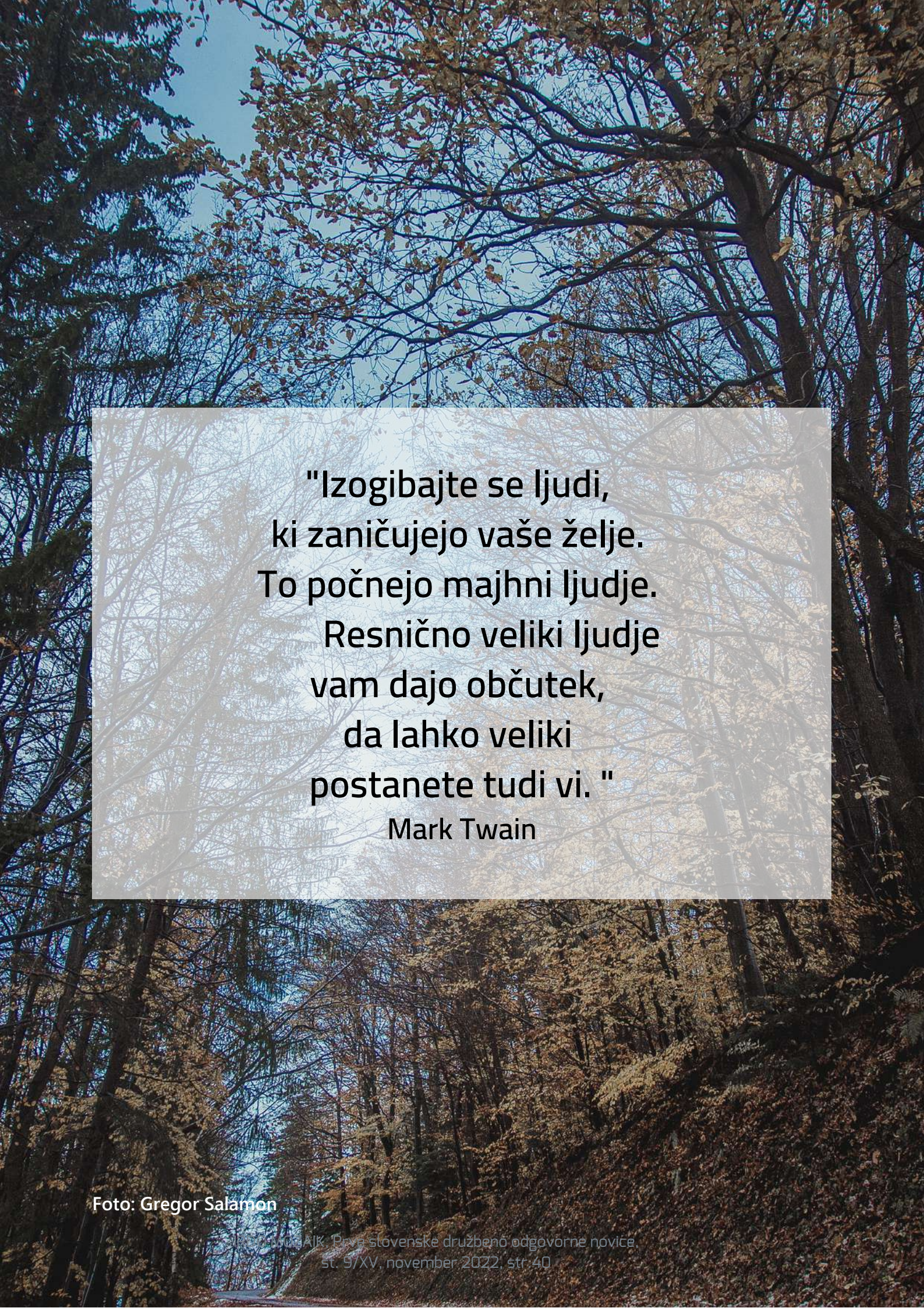
Predstavnica Slovenske turistične organizacije Alenka M. Breznik je 11. novembra predstavila Trajnostno poročilo STO na izobraževanju 'TRAJNOSTNO POROČANJE PO STANDARDIH GRI', ki ga je organiziral Ekvilib inštitut.

Na izobraževanju je STO predstavil svojo izkušnjo s pripravo prvega trajnostnega poročila v okviru naprednega certifikata Družbeno odgovoren delodajalec (DOD). Izobraževanje je zajemalo informacije kako celovito napisati poročilo o trajnostnih aktivnostih in nefinančnih kazalnikih poslovanja podjetja/organizacije, oziroma kako te vsebine kakovostno integrirati v standardno letno poročilo.

Poudarek izobraževanja je bil na mednarodnih standardih GRI (Global Reporting Initiative).

Slovenska turistična organizacija se je julija 2020 uspešno vključila v postopek za sofinanciranje pristopnega certifikata Družbeno odgovoren delodajalec in sicer za področje Izvajanje aktivnosti za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj iz sredstev Evropskega socialnega sklada. S tem želimo nadgraditi polni certifikat Družini prijazno podjetje s področjem organizacijskega upravljanja.

"Izogibajte se ljudi,
ki zaničujejo vaše želje.
To počnejo majhni ljudje.
Resnično veliki ljudje
vam dajo občutek,
da lahko veliki
postanete tudi vi. "
Mark Twain

Foto: Gregor Salamon

INOVATIVNA TRAJNOSTNA DRUŽBENO ODGOVORNA DRUŽBA – ZA OBSTOJ ČLOVEŠTVA NUJNA RAZVOJNA FAZA SODOBNE DRUŽBE, NE LE UTOPIJA

Matjaž Mulej[1] in Anita Hrast [2]

[1] Zaslužni profesor teorije sistemov in inovacij, Univerza v Mariboru, in vodja raziskovanja, IRDO Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, Ljubljana – Dobrunje, prej: Maribor; matjaz.mulej@um.si [2] Direktorica IRDO - Inštituta za razvoj družbene odgovornosti, Ljubljana – Dobrunje, prej: Maribor; mag. managementa neprofitnih organizacij, v. predavateljica, Doba, Maribor

V novembru 2022 se med drugim odvija že 27. srečanje človeštva na ravni Organizacije združenih narodov o okolju. Generalni sekretar OZN je v uvodnem nagovoru povedal, če se izraziva z našim jezikom, da je človeštvo pred dilemo: ali inovativna trajnostna družbena odgovorna družba ali izginotje človeštva v samo nekaj letih, ne stoletjih. To dilemo obravnavajo pod imenom podnebni sprememb, toda 'environmentalni' problemi so 'mentalni problemi'. Podnebje je videti kot objektivno stanje, a prav je, da ga obravnavajo kot problem človeštva. Njegova rešitev ni odvisna samo od znanja in vednosti ljudi, zlasti vplivnih, ampak vsaj v enaki meri od vrednot, kulture, etike, norm in zato prakse/navad ljudi. Toda ob koncu srečanja objavljajo, da še ne zmorejo dojeti in sprejeti dejstev in dati kratkoročne in ozke interese v ozadje, dolgoročne in globalne pa v vlogo bistvenih. Sovražijo svoj obstoj, poročajo javni mediji 18. 11. 2022.

Kot pravilno pravi v uvodnih tezah za okroglo mizo o družbeni odgovornosti 24.11.2022 prof. dr. Živko Bergant, gre za obstoj človeka. Ta ni v težavah samo zdaj, ampak je bil v vsej znani zgodovini človeštva.

Rešil se je vedno znova tako, da so se uresničile temeljne in globalne utopije:

- uvedba suženjstva namesto ubijanja vojnih ujetnikov sicer sužnjem ni dala lepega življenja, merjenega po današnjih merilih, a jim je vsaj dovolila živeti;
- uvedba fevdalizma namesto suženjstva tudi tlačanom ni dala lepega življenja, merjenega po današnjih merilih, a jim je vsaj dovolila živeti z nekoliko več svobode in samostojnosti; niso več bili lastnina, odvisni od fevdalcev pa so bili;
- uvedba kapitalizma namesto suženjstva in tlačanstva je dala nadaljnji korak do lepega življenja, merjenega po današnjih merilih, a je 'navadnim ljudem' vsaj dovolila živeti z nekoliko več svobode in samostojnosti; niso več bili lastnina niti vezani na kraj bivanja; bili so in so vezani na službo in prebivanje skozi življenje s plačo, kakršno so si pač zmogli pridobiti;
- uvedba vse večje enakopravnosti žensk je dala nadaljnji korak v isto smer. Tako 8. marec ni kar nekakšen izmišljen praznik podarjanja cvetja zaradi privzgoje pozornosti, ampak je praznik uresničevanja globalnih utopij glede svobode ljudi in demokracije.

Z vidika družbene odgovornosti bi smeli ugotoviti, da je vsaka izmed skiciranih gospodarsko in družbeno razvojnih faz zmanjševala:

- pravico šefov do zlorabe oblasti nad podrejenimi in s tem pravico do neodgovornosti, češ saj sem nedotakljiv gospod in gospodar;
- pravico podrejenih do neodgovornosti, češ saj nimam nobenega vpliva na bistvene odločitve (nedavno sem kot recenzent članka za Kybernetes naletel na podatek, da samo 21 % zaposlenih dela dandanes zagnano; komentar prof. dr. Simone Šarotar Žižek, ki se posveča skrbi za zaposlene – HRM-u, pa je bil, da je to lep napredek, saj je pred desetletjem samo 15% zaposlenih delalo zagnano, op. MM);
- neučinkovitost pri delu in nemotiviranost za delo;
- šibko kvalificiranost za delo, navezanost sposobnosti na rutino vse do rutinerstva in odpora do novosti, tudi nepismenost;
- upoštevanje naravnih danosti in zakonitosti, vključno s prilagajanjem ljudi ostali naravi;
- revno, manj vznemirljivo, manj udobno in pogosto kratko življenje množic; ipd.

To zmanjševanje pravice do neodgovornosti pa očitno ni zajemalo odgovornosti ali neodgovornosti do družbe. Ta se je pojavila kot naslednji razvojni korak nedavno kot odziv na drug globalen proces, ki je tudi trajal postopno več tisočletij – proces integracije v večje družbene enote:

- od majhnih plemenskih skupin do mestnih držav, danes bi jim rekli državnice, kot so bile Atene, Šparta in druge v starem grškem območju, do pred stoletjem in pol pa niso bile veliko večje

- tudi države, danes združene na območjih Nemčije, Italije in tako dalje po Evropi in drugod;
- do nastanka tako imenovanih nacionalnih držav, ki razen jezika, ki vsiljeno nadomešča ali vsaj dopolnjuje dialekte, in nekaj lokalno razvitih navad, prilagojenih naravnim lokalnim posebnostim, niso enolične enote, ampak izmišljena faza povezovanja v večje enote;
- do združevanja v države z več sto milijoni prebivalcev, kot so danes ZDA, Indija, Kitajska, Brazilija, Argentina in tako dalje;
- do združevanja evropskih držav v Evropsko unijo, ki je še ne štejejo vsi za tako naraven korak kot v omenjenih primerih, ali vsaj povezovanja (a brez te povezave je vsaka članica EU samo dosti premajhna, da bi kaj pomenila v svetovni konkurenci; sedanja kriza zaradi vojne v Ukrajini to dokazuje zelo jasno;
- do povezovanja sorazmerno velikih držav latinske Amerike, jugovzhodne Azije itd.

Z vidika uveljavljanja družbene odgovornosti taki zgodovinski procesi pomenijo, da

- raste z delitvijo dela, specializacijo, tržnim in drugim povezovanjem soodvisnost ljudi kot posameznikov in kot organizacij od družine do Organizacije združenih narodov;
- raste zaradi velikosti vpliva potreba po vse večji celovitosti ravnanja ljudi kot posameznikov in kot organizacij od družine do Organizacije združenih narodov;
- raste iz istih razlogov potreba upoštevati soodvisnost in dosegati čim večjo celovitost, kar je zelo težko dosegljivo, če se v vrednote, vednost in

znanje ljudi ne vgradi odgovornost do družbe, kar pomeni, da

- poleg (ne pa namesto) ozkega upoštevanja svojih interesov in
- poleg (ne pa namesto) kratkoročnega ravnanja
- upoštevamo in uveljavljamo tudi širše in dolgoročnejše interese in potrebe.

Kajti sicer se bo v kratkem uresničil propad nujnih pogojev za preživetje človeka in človeštva, kar bolj omenjajo kot upoštevajo ljudje, ki so pač tisočletje bili pod vplivom drugačne vzgoje in drugačnih razmer. Konec koncev sta minili šele dobri dve stoletji, ne tisočletji, odkar je človeštvo doseglo prvo milijardo ljudi; tedaj so v mestih živeli samo trije odstotki človeštva. Torej je bilo uničevalnih vplivov ljudi na same sebe tedaj neprimerljivo manj kot zdaj, ko je na enako velikem, z nujnimi naravnimi viri vse manj založenem in z odpadki in drugimi posledicami stila življenja vse bolj okvarjenem naravnem okolju živi osem milijard ljudi, od tega dvajset krat večji odstotek v mestih, torej v umetnem namesto naravnem okolju in na manj zdrav in manj naraven način življenja.

V takih razmerah se je na globalni ravni človeštva pojavilo gibanje za krepitev odgovornosti ljudi in njihovih organizacij za svoje vplive na družbo, torej na sebe in druge okoli sebe. Izražajo ga listine OZN in ISO 26000, podpira tudi EU. Imajo strašansko pomembno vlogo in strašansko težko nalogo – čim prej zelo bistveno izpopolniti vrednote, vednost in znanje ljudi, zato da bomo preživeli. Človek je pač napaka narave, edino nenasitno živo bitje, edini uničevalni ustvarjalec in edini, ki si domišlja, da je vrhunec narave, ker pač zna govoriti, pisati, brati in ustvarjati preko meja rutine,

hoče in zmore kar naprej dosegati rast, ki pa ni kvaliteten razvoj, ker vsaj toliko uniči kot ustvari. Iz nič pač ni mogoče napraviti niti nekaj niti nič, pač pa je mogoče – in dana praksa človeštva – ustvarjati tako, da nastane poleg dobrega vsaj enako dosti uničevalnega in uničenega. Uničena narava je pa nujno uničevalna.

Zato je družbena odgovornost nujen in obetaven korak k uresničevanju naslednje utopije človeštva – obstoju sodobnega, današnjega človeka in človeštva.

Toda omejitve družbene odgovornosti na

- odgovornost poslovnih organizacij in
- prostovoljno sprejemanje odgovornosti za vplive na družbo

je premalo, da bi si današnje človeštvo zagotovilo obstoj. Na omenjeni okrogli mizi 24. 11. 2022 je prof. dr. Rado Bohinc utemeljeno opozoril, da odgovornost, ki jo omogoča in/ali povzročata tržni pritisk in prostovoljnost, ni dovolj. Potrebna je tudi pravna podlaga. Tudi naloga poročati, kaj je kakšna poslovna ali druga organizacija storila kot družbeno odgovorna, ni dovolj, četudi je korak v pravo smer. Nihče ni izpodbijal, ko sva povedala predlog, da naj Vlada RS in Državni zbor RS sprejmeta zakon, da smejo dobavljati katerikoli organizaciji iz javnega sektorja (od vrtcev do slovenske vojske, šolstva, zdravstva, državne uprave itd.) kar koli samo tisti možni dobavitelji, ki dokazano najbolj dosejajo inovativno, trajnostno družbeno odgovorno delovanja. To se da meriti npr. z vprašalnikom, ki ga uporabljajo kandidati za nagrado Inštituta za razvoj družbene odgovornosti IRDO HORUS; uporabljajo ga 14 let.

Kaj se bo uresničilo, kako in kdaj, je odvisno od človeških odločitev. Poleg spodaj navedenih virov je njim namenjena tudi ta trilogija.

Zato s svojimi soavtorji poskušamo v IRDO pripraviti osnove, da bi se uveljavila INOVATIVNA TRAJNOSTNA DRUŽBENO ODGOVORNA DRUŽBA.

Med drugim smo več let usposabljali mlade za družbeno odgovorno ravnanje (Model M), 14 let podeljujemo HORUS – nagrade in priznanja za tako ravnanje, usposobili smo preko 250 ljudi za skrbnike družbene odgovornosti v organizacijah, na spletni strani www.irdo.si omogočili prost dostop do veliko informacij, zlasti zbornikov 17-tih IRDO konferenc. Itd.

Za tiste, ki na to gledajo drugače in so pripravljeni svoj pogled inovirati, smo kot IRDO v 18 letih tudi pripravili

- in izvedli 17 mednarodnih konferenc z veliko več kot tisoč prispevki avtorjev z vseh koncev sveta (spisek je v nadaljevanju),
- in objavili veliko knjig pri mednarodno priznanih in domačih založbah, vključno s takimi s provokativnimi naslovi (če knjig, pri katerih nismo bili avtorji, člankov in referatov niti ne omenimo), kot so:

- Mulej, M. (2007). Inoviranje navad države in manjših podjetij z invencijami iz raziskovalnih organizacij. Znanstvena monografija. Koper. Univerza na Primorskem. Fakulteta za management Koper.
- Mulej, M. in soavtorji Fatur, P., Knez-Riedl, J., Kokol, A., Mulej, N., Potočan, V., Prosenak, D., Škafar, B., Ženko, Z. (2008). Invencijsko-inovacijski management z uporabo dialektične teorije sistemov (podlaga za uresničitev ciljev Evropske unije glede inoviranja), Korona plus. d.o.o. Inštitut za inovativnost in tehnologijo, Ljubljana
- Mulej, M., Hrast, A. ur. (2010): Eseji o družbeni odgovornosti. [Zbirka Družbena odgovornost]. IRDO Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, Maribor, ECPD Slovenija, Ljubljana, Ypsilon, Ljubljana (dva natisa)
- Mulej, M., Božičnik, S., Čančer, V., Hrast, A., Jurše, K., Kajzer, Š., Knez-Riedl, J., Jere-Lazanski, T., Mlakar, T., Mulej, N., Potočan, V., Risopoulos, F., Rosi, B., Steiner, G., Štrukelj, T., Uršič, D. & Ženko, Z., (2013). Dialectical System Thinking and the Law of Requisite Holism Concerning Innovation.
- Exploring Unity through Diversity, Volume 3. Bertalanffy center for the Study of the Systems. Dunaj: Emergent Publications, v ZDA.
- Mulej, M., Hrast, A., & Ženko, Z., guest-editors and authors, with coauthors (2013). Social Responsibility – measures and measurement. Systems Practice and Action Research, 26(6), 471–588; 10 člankov 20 avtorjev iz 5 držav.

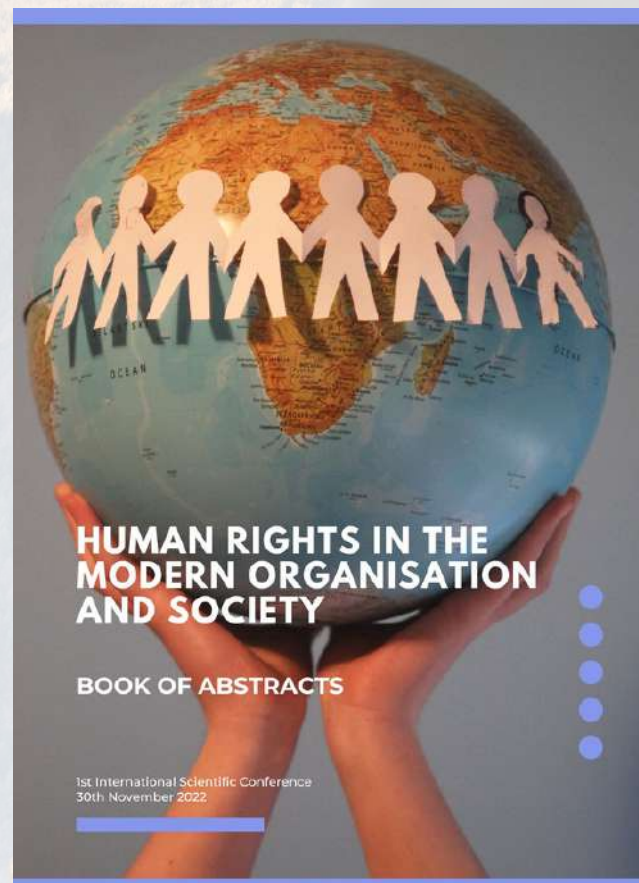
- Lebe, S. S. and Mulej, M., guest-editors and authors, with coauthors (2014), Social responsibility and holism in tourism. Kybernetes, vol. 43, No. 3-4, 346-666; 19 člankov 38 avtorjev iz 10 držav.
- Mulej, M., Hrast, A., Dyck, R. guest-editors and authors, with coauthors (2014 and 2015). Social responsibility – a new socio-economic order. Systems Research and Behavioral Science, 32, No. 2, 147-264; 15 člankov 33 avtorjev iz 11 držav.
- Mulej, M., R. Dyck, editors and coauthors, with coauthors (2014). Social responsibility beyond neoliberalism and charity. 4 volumes. Betham Science, Shirjah, UAE; E-book, 33 chapters, 48 authors from 13 countries
  - SR – A Non-Technological Innovation Process
  - SR – Range of Perspectives per Topic and Countries
  - SR – Sustainability, Education and Management
  - SR – Methods, Dilemmas and Hopes
- Mulej, M., Merhar, V., Žakelj, V. ur. (2016). Nehajte sovražiti svoje otroke in vnuke, 1. knjiga, Družbenoekonomski okvir in osebne lastnosti družbeno odgovornih. Maribor: IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti & Kulturni center, Knjižna zbirka Frontier books
- Mulej, M., & Hrast, A. (ur.) (2016). Nehajte sovražiti svoje otroke in vnuke, druga knjiga Informacije za odločanje družbeno odgovornih. Maribor: IRDO Inštitut za razvoj družbene odgovornosti Maribor in Kulturni center Maribor, zbirka Frontier books.
- Mulej, M., & Čagran, B. (ur.) (2016). Nehajte sovražiti svoje otroke in vnuke, tretja knjiga Uveljavljanje družbene odgovornosti v vzgoji in izobraževanju. Maribor: IRDO Inštitut za razvoj družbene odgovornosti Maribor in Kulturni center Maribor, zbirka Frontier books.
- Mulej, M., Merhar, V., Žakelj, V. (ur.), soavtorji: Zore, M., Hrast, A., Toplak, L., Slapnik, T., Rašič, K., & Ambrožič, B. (2019). Uvod v politično ekonomijo družbeno odgovorne družbe: soavtorska monografija. Kulturni center, Maribor.
- Mulej, M., Mulej, N., & Hrast, A. (2020a); 9 avtorjev iz Slovenije. Odgovornost do družbe v vzgoji in izobraževanju : soavtorska monografija. Knj. 1, Osnove (1. natis ed., Vol. 014). Kulturni center.
- Mulej, M., Mulej, N., & Hrast, A. (2020b); 18 avtorjev iz 2 držav. Odgovornost do družbe v vzgoji in izobraževanju : soavtorska monografija. Knj. 2, Praktični primeri (1. natis ed., Vol. 015). Kulturni center, Maribor.
- Mulej, M., Rauter, M., & Hrast, A., ur. (2022), 18 avtorjev iz 3 držav. Odgovornost do družbe v vzgoji in izobraževanju : soavtorska monografija. Knj. 3, Okoliščine in odzivi (1. natis ed., Vol. 026). Kulturni center, Maribor.
- 1Šarotar Žižek, S., Mulej, M., Treven, S., ur. (2015). Osebna celovitost človeka. (Zbirka Well-being). Maribor: IRDO, Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
- 1Šarotar Žižek, S., Mulej, M., Treven, S., ur. (2015). Zagotavljanje zadostne in potrebne osebne celovitosti človeka. (Zbirka Well-being). Maribor: IRDO, Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
- 1Šarotar Žižek, S., Mulej, M., Treven, S., ur. (2015). Model psihičnega dobrega počutja zaposlenih na temelju zadostne in potrebne osebne celovitosti za krepitev uspešnosti. (Zbirka Well-being). Maribor: IRDO, Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
- Šarotar Žižek, S., Mulej, M., Treven, S., ur. (2015). Psihično dobro počutje zaposlenih. (Zbirka Well-being). Maribor: IRDO, Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
- Šarotar Žižek, S., Treven, S., Mulej, M. uredniki. (2016). Napredno in odgovorno sodelovanje na področju ravnanja z ljudmi pri delu. (Zbirka Sodobni izzivi managementa človeških virov). Maribor: IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti,

- Šarotar Žižek, S., Treven, S., Mulej, M. uredniki. (2016). Družbeno odgovorno ravnanje s sodelavci vseh vrst in starosti. (Zbirka Sodobni izzivi managementa človeških virov). Maribor: IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
- Šarotar Žižek, S., Mulej, M., urednika; soavtorji Veingerl Čič, Ž., Bobek, S., Šebjan, U., Tominc, P., Frešer, B., Kapun, S., Sternad Zabukovšek, S., Zabukovšek, U., Krajnc, B. (2018). Družbeno odgovorna uporaba IKT. (Zbirka Sodobni izzivi managementa človeških virov, knj. 4). Maribor: IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti.
- Šarotar Žižek, S., Mulej, M., urednika; soavtorji Treven, S., Veingerl Čič, Ž., Senčur Peček, D., Rožman, M., Čančer, V., Ženko, Z., Cantarutti, A., Šebjan, U. (2018). Družbeno odgovorno ravnanje z deležniki koristi vsem. (Zbirka Sodobni izzivi managementa človeških virov, knj. 3). Maribor: IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti.
- Mulej, M., O'Sullivan, G., & Strukelj, T. (2020). Social Responsibility and Corporate Governance.
- Palgrave MacMillan, del Springer Nature, dve knjigi. Volume 1: Preconditions for Integration (8 poglavij, 15 soavtorjev iz 4 držav EU); Volume 2: Policy and Practice (10 poglavij, 24 soavtorjev iz 4 držav EU in Kitajske).
- 24. Mulej, M., Hrast, A., Štrukelj, T., Likar, B., Šarotar Žižek, S., with coauthors (2022). Bases for an innovative sustainable socially responsible society. Coauthored monograph. Trilogija. Predano založniku Palgrave MacMillan (del Spriger Nature); volume 1: 11 avtorjev iz Slovenije; volume 2: 21 avtorjev iz 5 držav; volume 3: 19 avtorjev iz 3 držav

Teme, ki so bile doslej obravnavane na konferencah IRDO, vedno pod naslovom "Družbena odgovornost in izzivi časa", vključujejo:

1. Social responsibility in general (2006),
2. The role of managers in the development of social responsibility in non-profit organizations (2007),
3. Social responsibility as a contribution to the long-term success of stakeholders in the market (2008),
4. Work - a bridge to cooperation: relationships with colleagues and different age generations (2009),
5. Social responsibility: Nature and people (2010),
6. Youth at the heart of global change (2011),
7. Cultural innovation for more social responsibility - a path out of the socio-cultural crisis (2012).
8. In 2013, Maribor was the "European Capital of Youth" and the 8th IRDO Conference contributed to this with the theme Education and Communication for Greater Social Responsibility.
9. Health - personal and / or social responsibility? (2014),
10. Planning and Reporting on Social Responsibility (2015),
11. New social realities in terms of social responsibility (2016),
12. Social responsibility and current challenges 2017: added value as business information from the point of view of corporate social responsibility and sustainability (2017),
13. Social responsibility in science and education (2018),
14. Social responsibility: development, applications and impact measurement (2019),
15. Personal and social responsibility for a sustainable future (2020), also in Maribor, Slovenia, but on-line due to the new coronavirus crisis,
16. Socially responsible society 2021: Challenges, opportunities and digitalization for sustainable future (2021)
17. Socially responsible society 2022: Green, digital, and inclusive transition: how to make it happen? And: 2nd IRDO & Citizens' Initiative for an Integral Green Slovenia National conference

Članek je bil predstavljen na strokovnem posvetu v skupni organizaciji Akademije za družbeno odgovornost, Fakultete za družbene vede, Ekonomske fakultete in Inštituta za razvoj družbene odgovornosti na temo »DRUŽBENA ODGOVORNOST«, dne 24. novembra 2022 ob 10. uri v prostorih Fakultete za družbene vede, predavalnica št.10.

IRDO has participated with paper also at:
 1. International Scientific Conference 2022: Human Rights in the Modern Organisation and Society, 30 November 2022 – ON-LINE.

The Book of abstracts of the conference, is published: <https://www.fos-unm.si/si/dejavnosti/social/objave/>

Organizer: Faculty of Organisation Studies in Novo mesto, Slovenija
 More: social@fos-unm.si;
<http://www.fos-unm.si>

A photograph of a forest. In the foreground, there are large, dark rocks covered in vibrant green moss. The ground is also covered with fallen brown leaves. In the background, there are several trees with thin trunks and some with yellowing leaves, suggesting an autumn setting. A semi-transparent white rectangular box is overlaid in the center of the image, containing text.

"Ne pustite, da se vaše šolanje
vmešava v vašo izobrazbo."

Mark Twain

Foto: Gregor Salamon

Mirovni načrt za konec ukrajinske vojne

Odlomek iz knjige "Pravica živeti" (dr. Gojko Stanič)

Ob razpadu Sovjetske zveze je ameriški predsednik Reagan obljubil Gorbačovu, da se NATO ne bo širil na vzhod. NATO se teh obljub ni držal. Prišel je do meja Ruske federacije.

Ukrajinska vojna se ni zgodila čez noč. Ta vojaški spopad se je pripravljala načrtno dve desetletji. CIA se je pred dvajsetimi leti povezala z ukrajinskimi nacisti. Leta 2004 je financirala proteste usmerjene proti Rusiji in politikom ruske narodnosti. Pregnali so proruskoga predsednika in Američani so leta 2013 vzpostavili ultra nacionalistično ukrajinsko vladavino. Vodilni ukrajinski politiki so najavljali, da bodo ukrajinski Rusi brez dela, brez pokojnin in da ruski otroci ne bodo šli v šole. Ruskemu jeziku, ki ga govori 39 % Ukrajinskih državljanov so odvzeli status uradnega jezika. Izjava predsednika Ukrajine Zelenskega »Naj gredo !« pomeni, da se želi proruske prebivalce z vojno do konca, pregnati iz Ukrajine v Rusko Federacijo.

Ukrajinska vlada je nad uporne Ruse v Donecki regiji poslala tanke in topove. Streljali so na centre mest s ciljem, da pobijejo čim več civilistov in otrok. Po informacijah OZN so do leta 2014 pobili 4317 civilistov, 9921 pa so jih ranili. V naslednjih letih spopadov med upornimi ruskimi Ukrajinci in ukrajinsko vojsko je bilo ubitih več kot 10.000 oseb, večinoma civilistov.

Prebivalci Krima so z 96,77% glasovali na referendumu za priključitev Ruski federaciji.

Ameriški predsednik Barack Obama tega referendumu ni priznal.

Vojni spopad je delno prekinil sporazum podpisan leta 2014 v Minsku. Predsednik Francije Emanuel Macron se je letos sestal s Putinom in Zelenskim. Oba sta obljubila, da bosta spoštovala sporazum iz Minska, ki je predvideval avtonomijo za Doneško in Lugansko območje znotraj države Ukrajine ter široko demilitarizirano cono med obema regijama in ukrajinsko vojsko. Predsednik Zelenski je čez 20 ur sporočil, da ne bo izvedel določb sporazuma iz Minska. Najavil je vojno do končne osvoboditve vse Ukrajine. Če bi predsednik Zelenski udeležil določbe sporazuma v Minsku, do vojne ne bi prišlo oziroma bi se že zdavnaj končala.

Predsednik Putin je na agresivno ravnanje ukrajinskih vladarjev, ki so le izvajali navodila ZDA, odgovoril z vojaško agresijo na suvereno državo. Prekršil je določbe mednarodnega prava.

Nerazumno je Putinovo uničevanje infrastrukture, bolnic, šol in stanovanjskih objektov.

Na okupiranih ukrajinskih ozemljih na katerih prebivajo večinoma ruski Ukrajinci so izpeljali referendum na katerih so se z veliko večino volivci odločili za priključitev Ruski Federaciji. Pristojni politični organi Ruske Federacije so sprejeli sklepe o priključitvi štirih ukrajinskih območij Ruski Federaciji v prvih dneh oktobra 2022.

Ker referendumi niso bili speljani pod mednarodnim nadzorom s katerim bi se omogočilo pošteno glasovanje vsem prebivalcem, tako izvedenih referendumov, mednarodna skupnost, vključno s članicami EU, ne priznava.

Absolutni zmagovalec te vojne je agresivna ameriška demokratska politika, vojaško industrijski kompleks in svetovni fosilni lobi.

Poraženci so državljani Ukrajine in Ruske federacije ter državljani članic EU. Poraženci so prebivalci držav, ki uvažajo koruzo, olja in žita iz Ukrajine in jim grozi lakota.

Ekonomska škoda agresije na evropsko rusko sodelovanje

Škodo, ki jo je povzročila zlasti Evropejcem ukrajinska vojna lahko delno ocenimo na podlagi inflacije. Bruto domači proizvod (BDP) je temeljno merilo vrednosti končnih proizvodov in storitev, ki se jih proizvede v določenem npr. letnem razdobju.

Cena energentov se je v letu 2022 bistveno povečala zlasti pri članicah EU. V ZDA in na Kitajskem ni prišlo do podražitev. Električna energija je v ZDA in na Kitajskem petkrat cenejša kot v Evropi.

Ukrajinska vojna je naredila velikansko škodo predvsem 28 članicam EU. Predvsem dvig cene fosilnih energentov in hrane je vplival na rast cen blaga in storitev tako močno, da bodo evropski potrošniki in proizvajalci za enako količino proizvodov in storitev ob pričakovani inflaciji okoli 8,19% v letu 2022 plačali 2110 milijard evrov več in vsak od 446 milijonov državljanov članic EU okoli 3098 evrov več kot so za iste dobrine plačali pred ukrajinsko vojno. V Sloveniji ob 8 do 11% inflaciji bomo za enako količino dobrin v letu 2022 plačali okoli 5 do 7 milijard evrov več in vsak državljan za okoli 2700 evrov več kot pred vojno v Ukrajini.

Inflacija se je pri 28 članicah EU povečala v letu 2021 za 5%, v letu 2022 se pričakuje, da bo okoli 8,1% in po napovedi ECB v letu 2023 okoli 5,5% ter 2024 okoli 2,3%.

Ukrajinska vojna bo znižala kupno moč 28 članic EU za okoli 4220 milijard evrov in vsakega državljanu EU za okoli 6000 evrov.

Podražili so se krediti za trajnostno preobrazbo zgradb, za nakup sončnih elektrarn.

Izhodišča mirovnega načrta

Zaradi velikanske škode, ki jo trpi slovenska družba naj Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru predlog mirovnega načrta, ki upošteva interese Slovenije in članic EU ter ga posreduje članicam EU, Ruski federaciji in Ukrajinskemu političnemu vrhu.

Če se želi zmanjšati število trenutno aktivnih mednacionalnih političnih in vojaških konfliktov po vsem svetu, naj članice OZN sprejmejo »Deklaracijo o pravicah narodov in etničnih skupin, da z referendummi odločajo o vprašanju svoje državnosti.«

Referendumi naj se organizirajo s sodelovanjem OZN tako, da bodo potekali pošteno in mirno. Omogoči naj se udeležba vseh prebivalcev s stalnim bivališčem v regiji v kateri se izvaja referendum.

Svojo državo ali priključitev drugi državi lahko ustanovijo oziroma izvedejo, če za tako odločitev glasuje več kot 60% volivcev. Nova manjšina pa mora imeti v političnih organih zajamčeni delež svojih predstavnikov. Zaščititi je treba interese dotedanje skupne države zlasti ko gre za infrastrukturo npr. plinovodi, naftovodi in podobno.

Ekonomsko, davčno, kulturno in humanitarno avtonomijo naj prebivalci pridobijo, če se za odločitev za ustanovitev avtonomne skupnosti znotraj dotedanje države opredeli več kot polovica volivcev.

Na podlagi deklaracije OZN naj se izvedejo referendumi po vsem svetu. Ponoviti velja referendum pod nadzorom OZN na Krimu in v Luganski, Doneški, Zaporožski in Hersonski oblasti.

Če OZN ne bi uspela sprejeti predlaganega besedila deklaracije o pravici naroda do državnosti predlagamo, da tako načelno stališče sprejmejo Ruska Federacija, Belorusija, članice EU in Turčija. Predstavniki teh držav naj izvajajo nadzor glasovanja v primeru ponovitve referendumov.

Vojna v Ukrajini naj se zaključi z mirovnim sporazumom, ki bi upošteval rezultate referendumov volivcev glede državnosti in glede na večinsko voljo volivcev določil mejo med Rusko federacijo in Ukrajino oziroma morebitnimi novimi državami.

Ofenzivne vojaške sile naj se umaknejo vsaj 500 km v notranjost Ruske federacije in držav, ki mejijo z Rusko federacijo in Belorusijo.

Mirovni sporazum naj zavezuje podpisnice, da ne bodo izvajale sovražnih vojaških, ekonomskih ali drugačnih dejavnosti proti sosedni državi.

Ko bi se udeležili referendumi in bi se ofenzivne vojaške enote umaknile stran od meja nasprotnih držav, naj bi prenehale vse medsebojne sankcije, ki so se uveljavile v času od priključitve Krima Ruski Federaciji in ukrajinske vojne.

Mirovni sporazum naj uredi tudi vprašanja odgovornosti za zločine proti človeštvu pripadnikov obeh strani.

Mirovni načrt naj uredi vprašanje odškodnin za povzročeno škodo, ki je nastala ko je ukrajinska oblast obstreljevala od leta 2013 uporno prebivalstvo v Lugansku, Odesi in drugod in škodo, ki jo je povzročila ruska vojaška agresija v Ukrajini v letu 2022.

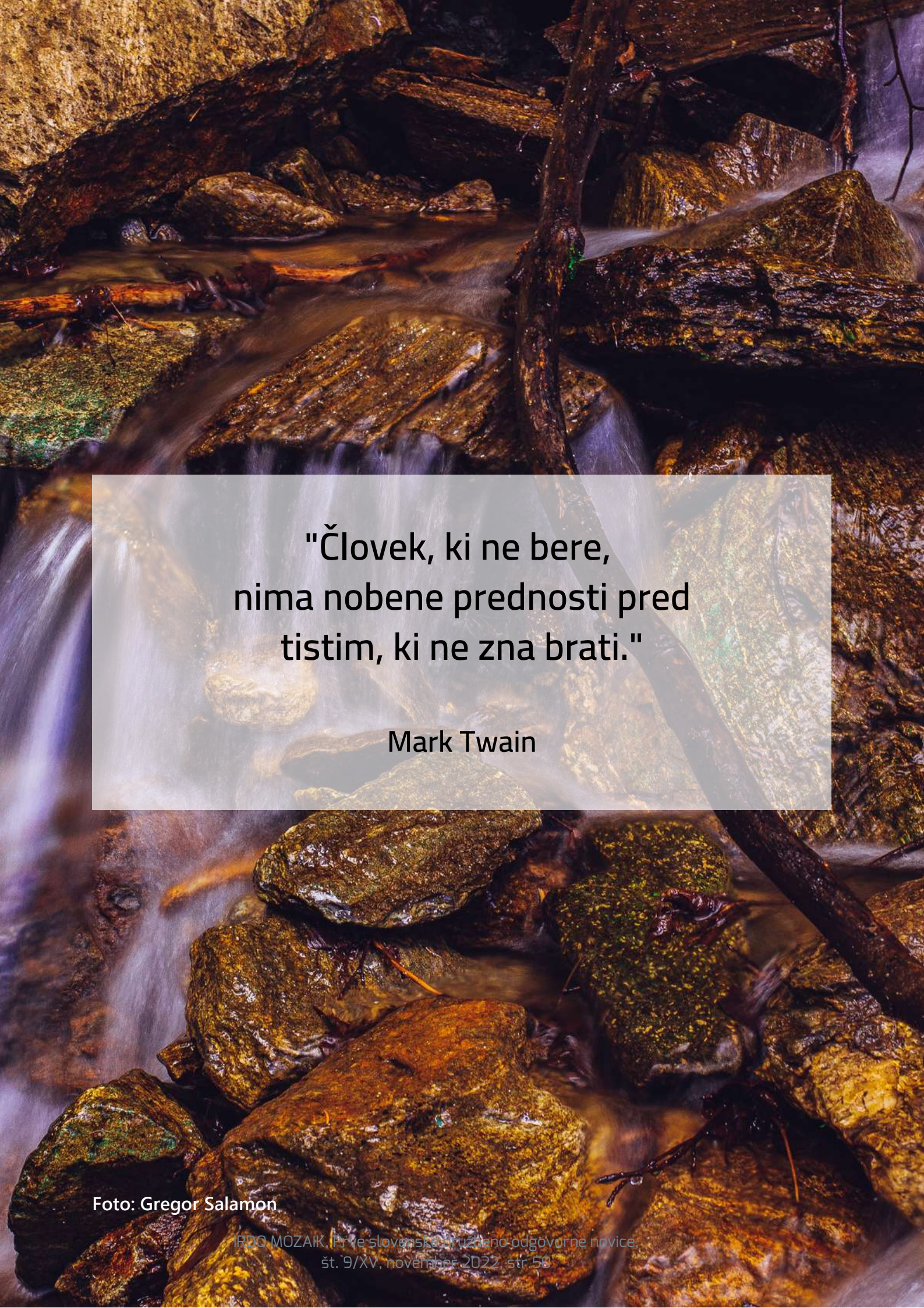
Spoštovani državljani in državljanke !

Člani in sodelavci Slovenskega razvojnega sveta smo za državljane in politike napisali vizionarsko znanstveno knjigo »Pravica živeti«. Lahko jo naročite v prednaročilu, plačate kupnino, ki vključuje stroške poštne in 5 % DDV v višini 29,60 evra na transakcijski račun firme: G.STANIČ-SVETOVANJEd.o.o., Kraška 12, 1000 Ljubljana, številka računa SI56 03160-1000718903, SKB banka. (za več informacij se obrnite na gojko.stanic@gmail.com)

Oseba, ki kupi in v prednaročilu plača več kot pet izvodov knjige bo brez plačila kotizacije vabljen na vsakomesečne razprave Slovenskega razvojnega sveta v letu 2022 in 2023.

Delovanje Slovenskega razvojnega sveta ne sme biti odvisno od političnih institucij in lobistov parcialnih interesov. Zato samofinanciramo naše delo predvsem na podlagi prodaje knjig in s kotizacijami.

Prosim Vas, da to pismo posredujete vašim članom, znancem in vsem, ki želijo nekaj postoriti za naše lepše in trajnostno življenje.

"Človek, ki ne bere,
nima nobene prednosti pred
tistim, ki ne zna brati."

Mark Twain

Foto: Gregor Salamon

Vseživljenjsko učenje odgovor za medgeneracijsko (podnebno) solidarnost

Cipra

Kako čutimo posledice podnebnih sprememb? Jih opazimo in znamo naštet, ali razumemo razloge za nastanek podnebnih sprememb in njihove posledice? Ozaveščanje o vplivu podnebnih sprememb na naš vsakdanjik in o naši vlogi pri tem je dolgotrajen proces, ki temelji na vseživljenjskem učenju, medgeneracijski izmenjavi, učenju z in v naravi ter tudi pri iskanju sonaravnih, trajnostnih rešitev za prilagajanje na podnebne spremembe.

Teme okoljske vzgoje in izobraževanja so deloma že vtakane v šolske učne načrte, vendar je izobraževanja o trajnostnem razvoju in podnebnih spremembah na formalni ravni pogosto še vedno odvisno od zainteresiranosti učitelja za podajanje teh tem.

V neformalni izobraževanju, v katerega so vključeni tudi odrasli, je priložnosti za okoljske tematike vedno več, vendar so znanja in metode za poučevanje tem trajnostnega razvoja in podnebnih sprememb med izobraževalci odraslih (andragogi) pomanjkljiva. V okviru projekta Podnebni cilji v vzgoji in izobraževanju smo zato organizirali seminar Danes za jutri: Podnebne spremembe in model alpske šole, ki je potekal v Slovenskem planinskem Muzeju v Mojstrani. Na seminarju smo izobraževalce seznanili s podnebnimi cilji in vsebinami v formalnem izobraževanju, fiziko, komuniciranjem dejstev o podnebnih spremembah ter modelom alpske šole.

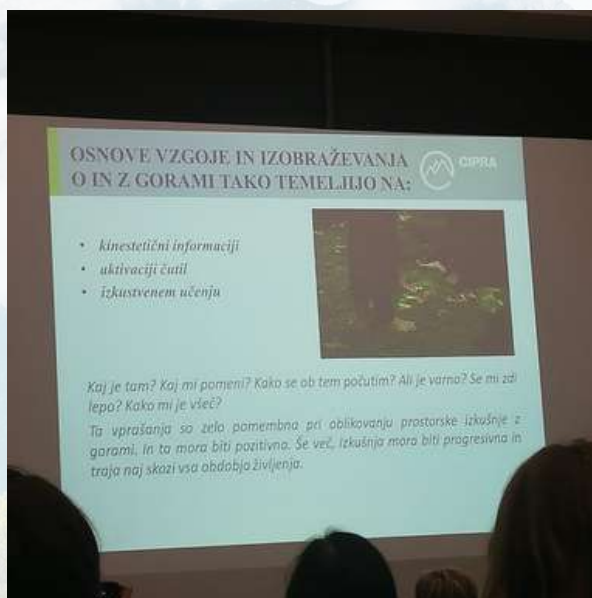
Gorsko identiteto lahko dnevno razberemo iz slikovnih in simbolnih sporočil, ki vključujejo elemente gorske pokrajine npr. dresi športnikov, embalaža prehranskih izdelkov, literatura, glasba, pregovori, oddaje, reklame. Vendar se odnos do gora spreminja, vse več ljudi živi v mestih oz. živijo urbani način življenja, odvisnost od narave je vse manjša. Gore postajajo zgolj kulisa za izvajanje rekreativnih pristočasnih dejavnosti (pohodništvo, kolesarjenje, plezanje, smučanje ...), izgubljajo se vrednote vztrajnosti, so-odgovornosti, tovarištva, skromnosti, ki so omogočila preživetje v zahtevnem naravnem okolju alpskim prebivalcem in so del gorske identitete.

Alpe so evropska regija, kjer se povprečna temperatura dviga kar dvakrat hitreje kot drugod po Evropi, od 19.stoletja se je povprečna temperatura dvignila kar za +2 °C. Posledice podnebnih sprememb so vidne v taljenju ledenikov, izgubi biotopov za endemične živalske in rastlinske vrste, spremembah vodnega kroga, napadih podlubnika v iglastih gozdovih, sušah, poplavah, zemeljskih plazovih.

Po eni strani so torej Alpe izjemno ranljive za podnebne spremembe, po drugi strani pa so zakladnica znanj, veščin, vrednot in kompetenc za sonaravne rešitve, ki temelji na spoštovanju snovne in nesnovne dediščine.

Zato je izobraževanje o in z gorami oz. Alpami odlično izhodišče za vseživljenjsko učenje, primerno tako za odrasle kot mlade generacije. Model alpske šole je pedagoška metoda, ki preko opazovanja, osmišljanja, odnosa do teme, izziva vodi v akcijo in transformativno učenje v in z gorami. Temelji na opazovanju in delovanju v lokalnem okolju, vključevanju različnih deležnikov, medgeneracijskem povezovanju ter iskanju trajnostnih rešitev znotraj skupnosti. Vključuje kinestetično informacijo, ki jo ponuja razgiban gorski relief, aktivacijo čutil in izkustveno učenje.

Na seminarju za andragoge smo poleg kabinetnega dela, opravili tudi terensko delo, kjer smo v fotografske objektivne zajeli vrednote Zgornjesavske doline (Planice, Podkorna, Kranjske Gore) in jih poskušali vrednotiti z vidika vpliva podnebnih sprememb. Ugotavljali smo, kaj andragogi potrebujejo za vpeljavo učnih vsebin gora, podnebnih sprememb in trajnostnega razvoja v svoje delo. Kaže se, da potrebujejo več mreženja, izmenjave dobrih praks in izkušenj, poglobitev teoretičnega znanja in komuniciranja zahtevnih vsebin npr. podnebnih sprememb.

*Seminar je bil izveden v okviru projekta Podnebni cilji in vsebine v VIZ, ki ga financira Ministrstvo za okolje in prostor s sredstvi Sklada za podnebne spremembe.

Vir:

<https://www.cipra.org/sl/novice/vsezivljensko-ucenje-odgovor-za-medgeneracijsko-podnebno-solidarnost?cmid=8424704b-3da2-4920-8fde-5023b03be8f8>

Prelomni dogovor za podnebje: dogovor EU o prepovedi prodaje avtomobilov z motorji na notranje izgorevanje po letu 2035

Vir: Društvo za sonaraven razvoj FOCUS

Pogajalci vlad držav EU ter poslancev Evropskega parlamenta so danes dosegli dogovor o prenehanju prodaje novih avtomobilov in kombijev z motorji z notranjim izgorevanjem do leta 2035. Na odločitev so se odzvali v okoljski organizaciji Focus, ki pozdravlja dogovor, s katerim bo EU postala največje gospodarstvo, ki bo postopoma opustilo prodajo onesnažujočih vozil. Osebni avtomobili in kombiji povzročijo 16 odstotkov vseh emisij toplogrednih plinov v Evropi.

Katjuša Šavc, strokovna sodelavka Focusa, je podala oceno dogovora: »Pozdravljamo dogovor sprejet med vladami držav EU in Evropskim parlamentom. Promet je v Sloveniji zadolžen za tretjino vseh izpustov toplogrednih plinov, zato lahko učinkovitejša vozila brez emisij, skupaj z električnim omrežjem, ki temelji na obnovljivih virih energije, pomembno prispevajo k zmanjšanju izpustov. Poleg tega, da so električna, bi si želeli, da bodo vozila v prihodnosti manjša, lažja in narejena pod strogimi okoljskimi kriteriji. Hkrati pa si prizadevamo, da bodo dopolnjevala poti, ki jih ne moremo opraviti peš, s kolesom ali javnim potniškim prometom.«

Julia Poliscanova, višja direktorica za vozila in e-mobilnost pri organizaciji Transport&Enviroment, je dogovor komentirala: »Motorjem z notranjim

zgorevanjem, ki imajo visoke emisije CO2 in zračnih onesnaževal, so končno šteti dnevi. Mineva 125 let, odkar je Rudolf Diesel revolucionarno izboljšal učinkovitost motorjev, zdaj pa so se zakonodajalci odločili, da bo naslednje poglavje tega razvoja v znamenju čistejših in boljših električnih vozil. Bil je že skrajni čas za planet in zdravje ljudi.«

V skladu s sporazumom bodo morali proizvajalci avtomobilov do leta 2030 zmanjšati emisije CO2 novih avtomobilov za 55 odstotkov v primerjavi z letom 2021, pet let kasneje pa jih popolnoma odpraviti. V Focusu so izrazili stališče, da sta cilja za leti 2025 in 2030 premalo ambiciozna in da bi lahko občutno zmanjšali emisije že v tem desetletju, zato je Focus skupaj s partnerji iz tujine zakonodajalce pozval, naj izboljšajo politike obdavčitve in polnjenja ter tako spodbudijo uporabo avtomobilov brez emisij.

Za zagotovitev, da bodo evropski proizvajalci avtomobilov lahko držali korak v globalni tekmi za vodilno vlogo na področju, je potrebna robustna industrijska strategija EU. Dopolnjevati jo mora regulativa, ki bo od proizvajalcev terjala, da v dobavnih verigah materialov, ki so potrebni za proizvodnjo vozil, ne prihaja do kršenja človekovih pravic in do degradacije okolja.

V EU imajo namreč vse večji delež trga kitajski proizvajalci električnih vozil, ki so dolga leta prejeli subvencije in državno financiranje za svoje dobavne verige, medtem ko v ZDA zakon o zmanjševanju inflacije postavlja evropske proizvajalce v veliko slabši položaj kot njihove ameriške tekmece.

Položaj na trgu je opisala Julia Poliscanova: »Tuji proizvajalci avtomobilov so trenutno v ogromni prednosti. EU nujno potrebuje skupno strategijo za svojo avtomobilsko industrijo, ki bo pospešila elektrifikacijo in ustvarila dolgoročno delovna mesta v Evropi. Za zadosten obseg proizvodnje in inovacije je potrebna konkurenca na svetovni ravni, vendar bi morali proizvajalci več električnih vozil in baterij izdelovati v Evropi. Na strani povpraševanja pa Evropa potrebuje brezhibno polnilno omrežje in politike, ki bodo vožnjo z električnimi vozili omogočale tudi družinam s srednjimi in nižjimi dohodki.«

Zakonodajalci so se strinjali tudi, da pozovejo Evropsko komisijo, naj določi ustrezno vlogo e-goriv v vozilih, ki niso zajeta v uredbi, vendar pa ta poziv ni zavezujoč. Preden bo sporazum stopil v veljavo, ga morajo dokončno ratificirati še ministri za okolje držav članic ter Evropski parlament.

Focus - Društvo za sonaraven razvoj

Focus, društvo za sonaraven razvoj je samostojna, nevladna, nepolitična in nepridobitna okoljska organizacija, ki deluje na področju podnebnih sprememb.

S svojim delom in zgledom želijo pokazati, da je lahko vsak od nas okoljsko in družbeno odgovoren.

Svoje delo osredotočamo na teme:

- podnebje
- energija
- mobilnost
- globalna odgovornost in potrošnja
- odrast

V okviru teh tem organizirajo različne dogodke, izvajajo kampanje in praktično orientirane projekte, ozaveščajo javnost, spremljajo, analizirajo in se vključujejo v procese odločanja in oblikovanja politik, sodelujejo z različnimi deležniki in redno komunicirajo z mediji. Njihovo delo poteka tako na lokalni in nacionalni ravni, kot tudi na mednarodni ravni in ravni EU.

društvo za sonaraven razvoj
Association for Sustainable Development

"Ko se znajdete v večini,
je čas za spremembe."

Mark Twain

Foto: Gregor Salamon

Nevladne organizacije opozarjajo na pomanjkljivosti pri novi zakonodaji EU o baterijah

Društvo za sonaraven razvoj Focus

Vir: Društvo za sonaraven razvoj FOCUS

36 organizacij civilne družbe je izrazilo zaskrbljenost glede pravil dolžne skrbnosti (due diligence), ki naj bi ščitila pred zlorabami v dobavni verigi baterij.

Zakonodajalci EU zaključujejo uredbo o baterijah, ki bo določila standarde za proizvodnjo trajnostnih baterij, izdelanih v Evropi. Vendar pa so nevladne organizacije zaskrbljene zaradi pomanjkljivosti pri določenih dolžne skrbnosti v osnutku zakona. V pismu vladam ter pogajalcem pozdravljajo napredek zakonodajalcev, vendar opozarjajo na tri področja, na katerih so potrebne izboljšave:

VRSTE BATERIJ IN PODJETJA, KI SO VKLJUČENA V ZAKONODAJO

Surovine za baterije so ne glede na njihovo končno uporabo – ali so nameščene v telefone ali pa v sisteme za shranjevanje energije – pogosto povezane s kršenjem človekovih pravic in uničevanjem okolja. Pravila o dolžni skrbnosti (due diligence) morajo zajemati vse vrste baterij, pa tudi vse vrste podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji (MSP). Številna evropska MSP dejansko priznavajo,^[1] da odgovornost za človekove pravice in okolje ni odvisna od velikosti podjetij in da bi z vključitvijo v okvire dolžne skrbnosti pridobili dodaten pomen in pravno varnost.

Režim preverjanja dolžne skrbnosti

Režim preverjanja dolžne skrbnosti mora biti močnejši. Vzpostaviti mora ureditev odgovornosti (liability regime), po katerem bo od podjetij mogoče terjati odgovornost in zagotoviti odpravo morebitne škode, ki so jo povzročila oziroma prispevala k njej. Zakonodaja na področju dolžne skrbnosti mora biti karseda stroga in preprečiti, da bi sodelovanje podjetij v industrijskih shemah bilo obravnavano kot enakovredno dolžni skrbnosti.

Materiali, ki so vključeni v uredbo

Kemijska sestava baterij se stalno spreminja: po predvidevanjih bo do leta 2030 40 odstotkov baterij narejenih na osnovi litijevega železovega fosfata (LFP). [2] Zakonodajalci bi ravnali kratkovidno, če v uredbo ne bi vključili tudi drugih surovin, ki se običajno uporabljajo v baterijah, kot so baker, železo in boksit, ter v končni fazi zagotovili, da so vse baterije izdelane iz trajnostno pridobljenih materialov.

Pismo je bilo naslovljeno na češko predsedstvo EU, vse veleposlanike vlad EU, poročevalca in poročevalca v senci ter komisarja Bretona in Sinkevičiusa. Poslano je bil tudi slovenskemu ministru za infrastrukturo mag. Bojanu Kumru in slovenskemu ministru za okolje Urošu Brežanu.

Podpisalo ga je 36 skupin, vključno s T&E, Amnesty International, Friends of the Earth Europe, Bellona, Global Witness, European Environmental Bureau, ECOS in številne nacionalne nevladne organizacije, med drugim tudi okoljska organizacija Focus.

Pismo ministroma

Spoštovani,
Odkar je Evropska komisija decembra 2020 objavila predlog za uredbo o baterijah, se je potreba po trajnostnih baterijah v Evropi še povečala. Z vojno v Ukrajini je postalo jasno, da se mora Evropa čim prej otresti svoje odvisnosti od fosilnih goriv. Poleg tega so sozakonodajalci od prvotne predstavitve osnutka zakona podprli predlagano postopno opuščanje motorjev na notranje zgorevanje do leta 2035. Bistvenega pomena je zato hitro ukrepanje, saj bo trajnostna elektrifikacija imela ključno vlogo pri prizadevanjih za zmanjševanje emisij.

Od aprila potekajo tristranska pogajanja, podpisane nevladne organizacije pa pozdravljamo dosednji napredek med francoskim in češkim predsedovanjem Svetu. Ob sprejemanju končne verzije besedila pa še vedno ostajajo določeni pomisleki. Pred naslednjimi tristranskimi pogovori in glede na nedavne dogodke bi radi naslovili nekaj odprtih vprašanj.

Surovine za baterije so ne glede na njihovo končno uporabo – ali so nameščene v telefone ali pa v sisteme za shranjevanje energije – pogosto povezane s kršenjem človekovih pravic in uničevanjem okolja. Zato morajo pravila o dolžni skrbnosti (due diligence) zajemati vse vrste baterij, pa tudi vse vrste podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji (MSP).

Številna evropska MSP dejansko priznavajo,

da odgovornost za človekove pravice in okolje ni odvisna od velikosti podjetij in da bi z vključitvijo v okvire dolžne skrbnosti pridobili dodaten pomen in pravno varnost.

Ta uredba naj bi postala osnova za druge zakonodajne pobude za posamezne izdelke, pa tudi za druge regije v prihodnosti. Zato mora biti zakonodaja na področju dolžne skrbnosti karseda stroga, kar vključuje tudi sistem odgovornosti in zagotovitev, da industrijske sheme ne bodo obravnavane kot enakovredne dolžni skrbnosti.

Kemijska sestava baterij se stalno spreminja: po predvidevanjih bo do leta 2030 40 odstotkov baterij narejenih na osnovi litijevega železovega fosfata (LFP). Zakonodajalci bi ravnali kratkovidno, če v uredbo ne bi vključili tudi drugih surovin, ki se običajno uporabljajo v baterijah, kot so baker, železo in boksit, ter v končni fazi zagotovili, da so vse baterije izdelane iz trajnostno pridobljenih materialov.

Ob tem, ko potekajo pogovori o končni verziji zakonodaje, vas zato pozivamo:

- da zagotovite, da bodo pravila o dolžni skrbnosti zajemala vse vrste baterij, pa tudi vse vrste podjetij, vključno z MSP;
- da vzpostavite sistem odgovornosti, po katerem bo od podjetij mogoče terjati odgovornost in zagotoviti odpravo morebitne škode, ki so jo povzročila oziroma prispevala k njej, kot je navedeno v spremembi številka 255 Evropskega parlamenta;
- preverjanj s strani tretjih oseb ni mogoče obravnavati kot enakovrednega učinkovitemu postopku dolžne skrbnosti, kot je to predlagano v spremembah 245 in 255 Evropskega parlamenta;
- da zagotovite, da bo seznam surovin v Prilogi X (1), ki so zajete v končno zakonodajo, vključeval tudi boksit, železo in baker, kot je to navedeno v spremembah 459, 460 in 461 Evropskega parlamenta.

A photograph of a large stack of cut logs, likely birch, piled up in a misty or foggy forest. The logs are stacked in a neat, tiered fashion, with the ends of the logs visible, showing the light-colored wood. The background is a dense forest of trees, some bare and some with green foliage, shrouded in a thick mist or fog. The overall atmosphere is quiet and somewhat somber.

"Klasika je tisto, kar vsi hvalijo,
a je nihče ni prebral."

Mark Twain

Foto: Gregor Salamon

Kampanja Eno srce

Zveza prijateljev mladine Slovenije

Na Zvezi prijateljev mladine Slovenije bodo tudi v letošnjem prazničnem času zagnali kampanjo Eno srce, s katero bodo zbirali sredstva za njihove socialno humanitarne programe združene pod imenom Eno srce - Pomoč družinam, Sapramiškin sklad, Adin študentski sklad, Športnik sem, Polna šolska torba.

Oblikovali so dva dobrodelna izdelka - praznične voščilnice in koledar za leto 2023. Izkupiček od prodaje bo šel izključno za programe združene pod Eno srce. Izkušnje preteklih let kažejo, da so stiske v začetku novega leta med ljudmi pogosto še globlje. Zato si želijo zagotoviti dovolj sredstev, da bodo socialno šibkejšim družinam na različne načine lahko pomagali takoj in nato še vse leto.

Na ZPMS bodo še naprej širili glas otrok, delali dobre projekte, se povezovali, iskali poti in vzpodbujali, da otroci in mladostniki najdejo svoj smisel življenja. Otrokom in mladostnikom, ki drugače ne bi poznali zimskih radosti, bodo v zimskih mesecih omogočili zimovanja ali prinesli darila, v jesenskih dneh zagotovili polno šolsko torbo, dodelili bodo toliko študentskih, kolikor bo Adin študentski sklad dopuščal, vse leto bodo otrokom s posebnimi potrebami omogočali terapije iz Sapramiškininega sklada in pomagali družinam v stiski. Verjamejo, da boste njihovo prošnjo obravnavali z naklonjenostjo in z razumevanjem podprli njihova prizadevanja.

Koledar 2023 in voščilnice

Speštevani.

V Zvezi prijateljev mladine Slovenije smo pripravili praznične voščilnice in koledar za leto 2023. V voščilnicah nastopata naša glavna junaka Zarja in Lukec.

Voščilnice in koledar imajo dobrodelno noto, saj to od vsakega nakupa del prihodka namenjen otrokom in družinam v stiski.

Zelo bomo veseli vaših naročil.

Cena koledarja je 8,80 € z DDV, brez poštnine.
 Cena voščilnic je 5,90 € z DDV, brez poštnine.

online naročila

Hvala vsem, ki nas spremljate in podpirate naše projekte in programe. Verjamemo, da bomo še dolgo tu za otroke.

Iskrene hvala.

Vaše naročilo bo dragoceno darilo.

Zveza prijateljev mladine Slovenije
Darja Grašnik, predsednica

Darja Grašnik

Zveza Prijateljev Mladine Slovenije

5 x

WEBINAR - DRIVE SUSTAINABILITY & DRIVE+ ATELIER: EU UPDATE ON DEFORESTATION-FREE PRODUCTS REGULATION

After the publication of the European Commission proposal for a regulation on Deforestation-free Products, on 13 September 2022, the European Parliament adopted the proposed ENVI text, expanding the regulation's scope to cover more commodities such as rubber, palm-oil-based derivatives, charcoal and printed paper products.

The European Commission proposed regulation would impose a duty of due diligence on operators placing specific commodities or products (soy, beef, palm oil, wood, cocoa and coffee and some of their derived products such as leather, chocolate or furniture) on the EU market to make sure that the goods have been produced in deforestation-free countries after 31 December 2020.

In this context, it is crucial to understand how the above regulation will impact the Automotive Sector and its wider ecosystem. Drive Sustainability and Drive+ are organizing a virtual informative session addressed to their members and the Drive+ network to better understand the impact of the European Deforestation Regulation on their business and promote a common approach within the industry.

Monday, 12 December 2022

13:30 15:00

[REGISTER](#)

THE COUNCIL OF THE EU ADOPTS THE CORPORATE SUSTAINABILITY REPORTING DIRECTIVE

On 28th November, the Council of the EU adopted the Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), taking the EU a step closer to its climate neutrality goal. The CSRD aims to end greenwashing, strengthen the EU's social market economy, and lay the groundwork for sustainability reporting standards.

The CSRD will affect approximately 50000 companies, including:

- EU Large undertakings (listed or not), whose securities are admitted to trading on a regulated market in the Union.

- Large public-interest companies (with over 500 employees) already subject to the non-financial reporting directive.
- Small and medium-sized undertakings, except micro undertakings, whose securities are admitted to trading on a regulated market in the Union.
- Third-country undertakings whose securities are admitted to trading on a regulated market in the Union.
- Third-country undertakings which have significant activity on the territory of the Union which generate more than EUR 150 million net turnovers in the EU (for each of the last two consecutive financial years) and that have at least one EU subsidiary (large or listed on an EU regulated market) or EU branch (more than EUR 40 million net turnovers in the preceding financial year).

Undertakings shall prepare their management report electronically, as required in Article 8 of the Taxonomy Regulation. The information shall be identified within the management report, through a dedicated section. Furthermore, undertakings falling under the scope of the CSRD will prepare the report following the double materiality approach on Environmental, Social and Governance matter.

NEXT

Member States are now expected to transpose the directive within 18 months of its publication in the EU Official Journal. The rules will start applying between 2024 and 2028 in the following order:

- From 1 January 2024 for large public-interest companies with over 500 employees (undertakings that are already subject to the NFRD), with reports due in 2025;
- From 1 January 2025 for all other EU large companies that are not presently subject to the NFRD (with more than 250 employees and/or €40 million in turnover and/or €20 million in total assets), with reports due in 2026;
- From 1 January 2026 for listed UE listed SMEs, with reports due in 2027. SMEs can opt out until 2028 with an explanation of why the required information is not provided.

A steppingstone of the CSRD, however, is the introduction of sustainability reporting standards developed by the European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). EFRAG officially handed over the ESRS to the Commission on November 22nd: 12 sector-agnostic standards have been published, including both cross-cutting and topical disclosure requirements.

The ESRS will specify the information that companies must disclose concerning all sustainability topics. They are mandatory under CSRD and will allow for the first time to place sustainability and financial reporting on an equal footing. The EU standards include all sustainability issues under a double materiality perspective, in coherence with the rest of the EU legal framework (SFRD, EU Taxonomy etc.), and considering the technical discussions between EFRAG and the international standard-setters. The numerous feedback received by stakeholders in the summer has been included: EFRAG reduced the number of disclosure requirements and revised the materiality assessment approach, removing the rebuttable presumption principle.

The Commission will now work on the dossier and adopt through a delegated act the first set of standards by June 2023, while the second set of standards will be ready by 30 June 2024 together with sector-specific standards, standards for listed SMEs, standards for non-EU companies and other complementary information that companies should report on.

The ESRS will specify the information that companies should disclose concerning all sustainability topics. Furthermore, the Commission will review the standards every three years after the publication of the CSRD to consider new developments.

HOW CSR EUROPE CAN SUPPORT YOUR COMPANY

If your company would like to understand, analysing and complying with the requirements set by policymakers on reporting, due diligence, tax transparency and so on, as well as meet the expectations of stakeholders, CSR Europe has developed the EU Alignment Service.

Companies that want to fill existing gaps in their strategy and processes can request the EU Alignment Service. The service aim is to analyse the expectations set by European legislators vis-à-vis the performance of your company.

RAZPISI, PRILOŽNOSTI, SEMINARJI, KONFERENCE

EKO SKLAD

Preko Eko sklada je še odprt razpis za energetske učinkovitost poslovnih stavb. Za nepovratna sredstva je na voljo 5 mio EUR, posamezno podjetje pa lahko prejme 20 % nepovratnih sredstev (oz. do 200.000 EUR po "de minimis").

Podjetje lahko zaprosi tudi za ugodni kredit, in sicer v vrednosti do 80 % upravičenih stroškov naložbe. Obrestna mera je trimesečni EURIBOR +1,3 %.

Roka za oddajo ni, razpis bo odprt do porabe sredstev. Več o razpisu in upravičenih naložbah razpisa [tukaj](#).

JAVNI RAZPIS - PODPORA ZAGONSKIM, MIKRO, MALIM IN SREDNJIM PODJETJEM PRI STRATEŠKI TRAJNOSTNI IN KROŽNI TRANSFORMACIJI POSLOVANJA V LETIH 2022-2025 (JR STKTP NOO 2022-2025)

Razpisnik: Javna agencija SPIRIT

Datum objave: 05.08.2022

Rok za oddajo: SKLOP I: 16.1.2023, 15.6.2023, 15.11.2023, 15.3.2024, SKLOP II : 15.4.2023, 15.9.2023, 15.1.2024, 15.4.2024

Višina sofinanciranja: do 100%

NAMEN IN CILJ RAZPISA

Namen javnega razpisa je strokovna in finančna podpora zagonskim, mikro, majhnim in srednje velikim podjetjem pri intenzivnem procesu trajnostne in krožne transformacije poslovanja, s poudarkom na zasledovanju strateških ciljev učinkovite rabe virov, krožnega gospodarstva, zniževanja negativnih oz. povečevanju pozitivnih vplivov na podnebje in okolje, družbo in ekonomsko skupnost ter posledično povečanju produktivnosti in konkurenčnosti slovenskih podjetij.

Cilj javnega razpisa je podpreti vsaj 200 zagonskih, mikro, malih in srednjih podjetij pri trajnostni in krožni transformaciji poslovanja.

UPRAVIČENCI

SKLOP I - je namenjen MSP, ki imajo najmanj 20 zaposlenih.

SKLOP II - je namenjen zagonskim, mikro in malim podjetjem, ki imajo najmanj 1 in največ 19 zaposlenih.

Več informacij o razpisu lahko najdete [tukaj](#).

JAVNI RAZPIS - SPODBUDE ZA RAZISKOVALNO RAZVOJNE PROJEKTE NOO

Do 60% nepovratnih sredstev, oziroma do 300.000 EUR na konzorcij za razvojno-raziskovalni projekt.

Cilj projekta mora biti nov oz. izboljšan izdelek / proces / storitev z visoko dodano vrednostjo, razvit do stopnje, da je potrjen v končni obliki ter primeren za uporabo v realnem okolju.

Vsak RRI projekt pa mora nujno izkazovati tudi prispevek k prehodu na krožno gospodarstvo – vključno s preprečevanjem in nadzorovanjem onesnaževanja in področja blažitve podnebnih sprememb!

- Upravičeni stroški so stroški plač, storitev zunanjih izvajalcev, investicije v neopredmetena sredstva ter posredni stroški.
- Čas trajanja projekta ne sme biti daljši od 24 mesecev.
- Projekt se mora izvajati v konzorciju najmanj 2 in največ 3 konzorcijskih partnerjev.

Višina sofinanciranja je odvisna od velikosti podjetja (do 60%).

Rok za oddajo: 3.4.2023

Več informacij o razpisu lahko najdete [tukaj](#).

NOV RAZPIS PROGRAMA ACF V SLOVENIJI

Ker je Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko donatorjem prijazno predlagala, da se sredstva, ki so še na voljo v okviru Finančnega mehanizma EGP, prerazporedijo na Program ACF, objavljamo prvega izmed dveh načrtovanih razpisov. Javni razpis za srednje projekte v vrednosti 421.300 evrov je odprt od 14. 11. 2022.

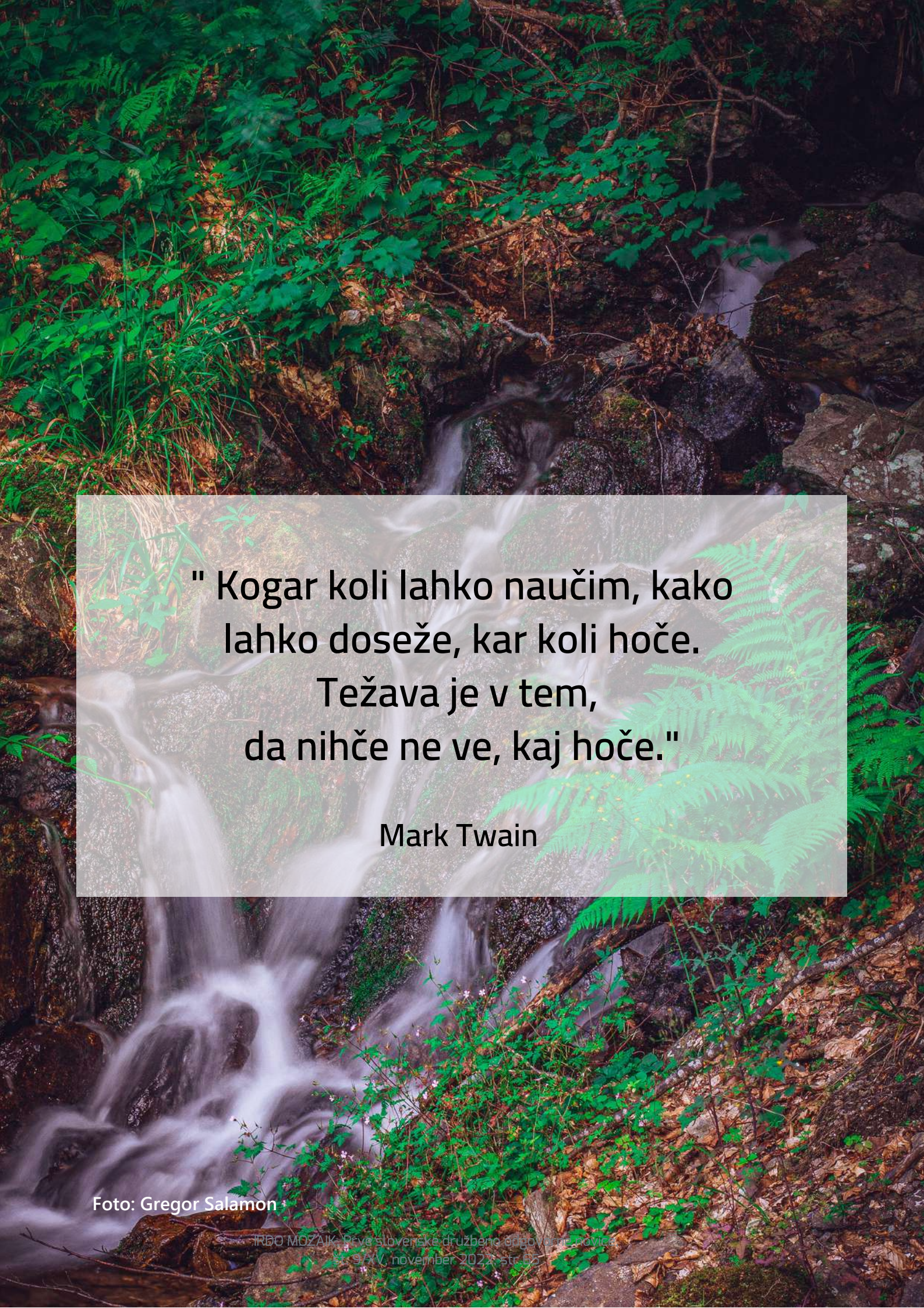
Prijavite lahko projekte s področja demokracije, človekovih pravic, vključno z enakostjo spolov, socialne pravičnosti in podnebnih sprememb v vrednosti od 5.000 do 50.000 evrov. Rok za prijave: 23. 1. 2023 ob 12. uri. Več informacij o razpisu lahko najdete [TUKAJ](#).

PROGRAM EU KOMISIJE ZA 2023 VSEBUJE 9 POLITIK NA PODROČJU ZELENEGA DOGOVORA

Evropska komisija je 18. oktobra sprejela delovni program za leto 2023, za vseh šest glavnih ambicij iz političnih usmeritev predsednice Ursula von der Leyen.. Program vsebuje ambiciozne ukrepe za odzivanje na krize ter se osredotoča na zeleno in digitalno preobrazbo.

9 novih pobud politik (od 43) za področje Zelenega dogovoda postavlja nove smerice za preobrazbo gospodarstva, varovanje podnebja in okolja: 1. Trg električne energije, 2. Obnovljivi vodik, 3. Zmanjšanje količine odpadkov, 4. Nove genomske tehnike, 5. Dobrobit živali, 6. Trajnostni prehranski sistemi, 7. Zdrava tla, 8. Okolju prijaznejši tovorni paket, 9. Trajnostni promet. Več preberite [TUKAJ](#).

" Kogar koli lahko naučim, kako
lahko doseže, kar koli hoče.
Težava je v tem,
da nihče ne ve, kaj hoče."

Mark Twain

Foto: Gregor Salamon

PREBERITE OTROKU PRAVLJICO

Zmajček iz Žabje vasi in Miška Pariška

Miška Pariška / napisala Anita Hrast; [ilustrirala Tjaša Čuš]. - Maribor: Nabium, 2017. - (Zbirka Srečna vas) ISBN 978-961-285-647-2
Cena: 19,99 EUR

Zmajček iz Žabje vasi / napisala Anita Hrast; likovno opremila Nadja Osojnik. - Ljubljana : Nabium, 2022. - (Zbirka Srečna vas) ISBN 978-961-07-1029-5
Cena: 19,90 EUR

Za naročila pišite na naslov: info@nabium.si ali pokličite Kontakt 031 344 883

Naročite svoj izvod Miške Pariške!

Miška Pariška je znana mišja gledališka igralka, ki že več let išče veliko ljubezen, da bi lahko bila srečna do konca svojih dni. Mišek Kravatnik jo osvaja že dlje časa, iz Srečne vasi v mesto pa pred gledališko predstavo pride neroden Mišek Pišek. Le za koga naj se odloči mlada mestna dama?

Odgovor poiščite v knjigi MIŠKA PARIŠKA, ki bo razveselila tako majhne, kot velike ljudi.

Ali ste vedeli, da lahko mali Zmajček širi ljubezen?

Pa ne samo to, tudi povezuje družine, odganja skrbi in leti nad širnimi travniki, ko se z njim igrajo vesele družine z otroci. Knjiga vsebuje ob pravljici še Dejstva o žabah in Smernice za izdelavo papirnega zmaja. Fotografije je prispeval Dolar Media, Jan Dolar, s. p.

Povabite Zmajčka iz Žabje vasi v vašo družino in na vaš travnik!

DR. ŽIVKO BERGANT JE IZDAL NOVO KNJIGO

ZAVEDANJE DRUŽBENE ODGOVORNOSTI IN POSLEDICE: EKONOMIKA NA PODLAGI DODANE VREDNOSTI

Pri založbi Springer je izšla strokovna monografija **Accountancy and Social Responsibility: An Innovative New Approach to Accountancy Theory and Practice**. Je prva knjiga slovenskega avtorja o računovodstvu, ki je izšla v angleškem jeziku.

IRDO članstvo POSTANITE ČLANI!

V Evropi je trend, da se odgovorna podjetja in organizacije odločajo za članstvo v organizacijah, ki krepijo družbeno odgovornost. Na ta način pridobijo večji ugled, lojalnost kupcev, večjo motiviranost zaposlenih za delo, boljša sodelovanja s skupnostjo in drugimi poslovnimi partnerji. S tem povečujejo svojo konkurenčnost, svoj socialni in poslovni kapital ter inovativnost.

Člani inštituta IRDO so podjetja, ustanove, organizacije in posamezniki. Združujemo se v Svet članov, ki podpira delo inštituta in podaja razvojne usmeritve. Izmenjujemo znanja z različnih strokovnih in poslovnih področij, osveščamo o pomenu družbene odgovornosti ter povezujemo gospodarske, socialne in druge interesne partnerje z namenom izvajanja in ustvarjanja projektov za več družbene odgovornosti v Sloveniji in v tujini.

Občasno organiziramo srečanje članov inštituta, člani pa so vabljeni tudi na druge dogodke inštituta in njegovih partnerjev. V inštitutu IRDO od leta 2008 združujemo več kot 80 članov ter partnerskih organizacij.

Med njimi so tako velika, kot majhna in srednje velika podjetja, ustanove, zavodi, organizacije in številni znanstveniki, strokovnjaki, raziskovalci, zaposleni, študentje, upokojeanci...

Med kolektivnimi člani so podjetja in organizacije, na srečanjih sodelujejo člani vodstva ali posameznih strokovnih področij, člani uprav ter predsedniki večjih slovenskih podjetij, organizacij in ustanov. Člani posamezniki so: študenti, raziskovalci, znanstveniki, strokovnjaki in vsi, ki se zavedajo pomena družbene odgovornosti in jo zato sorazvijajo.

V inštitut IRDO se lahko kadarkoli včlanijo pravne osebe iz gospodarstva in negospodarstva (kolektivno članstvo) in posamezniki (individualno članstvo), ki podpišejo pristopno izjavo oz. dogovor o kolektivnem članstvu ter spoštujejo pravila inštituta.

Inštitut IRDO je nacionalna partnerska organizacija evropske mreže CSR Europe, preko katere naše člane dodatno informiramo o novostih na tem področju v svetu. Več: www.csreurope.org

IRDO

Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti

IRDO članstvo

ZAKAJ POSTATI ČLAN?

Inštitut IRDO svojim članom omogoča naslednje pravice in ugodnosti:

- sodelovanje pri oblikovanju programa dela in razvoja inštituta,
- promocija člana in njegovih projektov na spletnih straneh, na konferencah ter v izbranih strokovnih in drugih publikacijah inštituta,
- sodelovanje na panožnih in tematskih razpravah v povezavi z družbeno odgovornostjo, ki omogočajo izmenjavo izkušenj članov inštituta,
- brezplačen dostop do primerov dobre prakse s področja družbene odgovornosti,
- brezplačna udeležba na srečanju članov inštituta,
- brezplačno prejetje e-novic inštituta (e-informacije o aktivnostih članov inštituta, aktualnih dogodkih v Sloveniji in tujini, poročanje o aktualnih temah...),
- brezplačen dostop do virov informacij na portalu inštituta IRDO (informacijski portal za člane, partnerje in javnost z aktualnimi informacijami, povezavami, primeri dobre prakse, novicami članov in drugimi novostmi),
- s svojimi pobudami in predlogi lahko aktivno sodeluje pri načrtovanju dejavnosti Inštituta,
- seznanjen je z rezultati raziskav, ki jih je sofinanciral s članarino,
- dodatni popusti pri uporabi storitev in izdelkov inštituta (praviloma 20% popust na svetovanje, izobraževanje, založništvo, oglaševanje, raziskave, projekte).

Prispevajte 1 % dohodnine inštitutu IRDO za delo z mladimi in sodelujte v aktivnostih inštituta IRDO.

Namenite inštitutu IRDO 1 % dohodnine za delo z mladimi v javnem interesu pri IRDO in za razvoj družbene odgovornosti.

Več: https://edavki.durs.si/EdavkiPortal/openportal/CommonPages/Opdynp/PageD.aspx?category=namenitev_dela_dohodnine_fo

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije:

IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti;

Davčna številka: 46107657,

Odstotek (%): 1 % (ali manj, če nameravate 1 % razdeliti tudi med druge upravičence)

Prosimo vas, da bi izjavo oddali čimprej.

Iskrena hvala za vašo pomoč in podporo.

IRDO

MOZAIK

Sodelujte pri sestavljanju mozaika znanja o družbeni odgovornosti in njenem vplivu na različna področja našega življenja, dela in okolja. Po svojih močeh se povežimo pri iskanju rešitev in njihovem udeležanju ter tako prispevajmo k trajnostnemu razvoju.

**K DRUŽBENI
ODGOVORNOSTI LAHKO
POMEMBNO PRISPEVATE
TUDI VI. SODELUJTE Z NAMI,
POSTANITE NAŠI ČLANI!**

IRDO

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti

Cesta 13. julija 65 A

1261 Ljubljana – Dobrunje

Tel.: 031 344 883

E-pošta: info@irdo.si

www.irdo.si

IRDO

Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti